

NEVAISINGOS JTO PASTANGOS

KARO ĮKARŠTYJE KALBOS APIE TAIKĄ. KOMUNISTAI DARO VISKĄ. KAD NEBŪTŲ TRUKDOMI KARAI. LAUKIANT KOMKINIJO ATSTOVŲ, TRYGVELIE PASIŪLĖ DVIDEŠIMTIES M-TŲ TAIKOS PLANĄ

Visa savaitė tarptautinės politikos srityje praėjo be kokių nors vaisingųjų atsiekimų: tartum laukiant kom. Kinijos delegacijos, kuri tačiau nesišskubina; tartum neturint aiškaus tikslo arba kovojant su nenugalimomis kliūtimis.

JTO pilnačiai priėmus efektyvių prieš agresiją veiksmų planą,

Višinskius tebekovoja už veto teisę.

Ir už naujo Trojos arklio — kom. Kinijos — įvedimą į JTO. Pastangos ne be siekiu vaisyti. Matyti kad ir kom. Kinija deda visas pastangas būti priimtai. Net iš Korejos kom. Kinija pamažu traukiasi. Gal, dėl to ir delegacija dėsia skubėti į New Yorką ir laukia, kad Korejoje būtų lyg jau ir baigtas karas, nes be Kinijos inter-

vencijos ten viskas būtų baigta per kelias dienas.

O kol laukiama kom. Kinijos delegacijos, siūlomi vis nauji taikos išlaikymo planai.

Atmetus sovietinį dvidešimties metų taikos planą pasiūlė JTO gen. sekret. T. Lie. JTO sutiko jį svarstyti. SSRS principe pritarė, bet sekančią dieną išplūdo jį.

Vietoj to Višinskis siūlo savus planus: tuojau sunaikinti Amerikos atomines bombas, palikti galioje veto teisę ir trečdaliu sumažinti kariuomenę. Bet per daug visiems aišku, kad tai yra ne nusiginklavimas, bet įsikišimas naivėlių. Ginklavimosi kontrolės Rusija nepripažįsta, penktosios kolonos neatsisako, sukilimus organizuos ir toliau ir tt.

Taip bergždžiose kalbose lams. Bet taikos, nors apie ją praėjo visa JTO posėdžių savaitė, kurią komunistai bando išnaudoti propagandos reika-

prie vartų. k.

KARAI TEBEVYKSTA

Karas Korejoje

Praėjusi savaitė JTO jėgoms atnešė žymių laimėjimų. Pirmadienį JTO jėgos, smarkiai sumušusios komunistus, viduriniame fronto ruože pasiekė Mandžiūrijos sieną. Paimta daug nelaisvių ir karo medžiagos. Kituose fronto sektoriuose JTO jėgos eina pirmyn. JT O smūgiai pasirodė stiprūs ir kom. Kinijos kariuomenei, kuri iš kelių vietų bėgte pabėgo. Visu frontu pietinė Koreja eina pirmyn ir artinasi prie Mandžiūrijos ir SSRS sienos.

Karas Tibete.

Įvykščios iš laukinio Tibeto žinios ir be to, labai netikslios. Jau seniai buvo pranešta, kad Dalai Lama paimtas nelaisvėn, kad jau ir Tibeto sostinė užimta. Tačiau paskutinės žinios sako, kad Dalai Lama veikia ir stiprinasi, o nuo Tibeto sostinės Lhasos kom. Kinijos kariuomenė dar toli. Karas, kaip matyti, ne toks lengvas ir gamtinė Tibeto tvirtovė gana atspari.

Karas Indokinijoje.

Indokinijos karas darosi stipresnis ir žiauresnis. Kovos vyksta ties Hanoi ir ties Saigono. Indokinijos jėgos, padedamos Prancūzijos, paskutiniu laiku stipriai komunistus subombardavo. Indokinija turi vilčių atsilaikyti, ypač kad Prancūzija netrukus prisiūnčia žymios pasipirties.

Karai kitur.

Komunistai visur kelia karus. Indonezijoje vyksta kovos su komunistų sukilėliais. Tokių pat faktų yra ir Filipinuose. Burma ir Malajai vis dar negali apsiraminėti. Kažkas panašaus dedasi ir Nepalio valstybėje, kuri slypi Himalajų kalnuose. Komunistai provokuoja jau ir Vokietiją. Taigi, karo židinių pakanka...

karą ir pakeitė šį savo nusistatymą, kai tai buvo naudinga Rusijos interesams.

R. C. M. P. jau nuo seniai įsitikinusi, kad, jei kiltų karas tarp laisvųjų tautų ir komunistinių valstybių, šios šalies komunistai vėliau būtų lojalūs (ištikimi) Rusijai, ne Kanadai, ir vėl mėgintų imtis subversijos ir išdavystės kompanijos.

„Atsargumo priemonės ir padidintos bei geriau, daugiau prityrusios R. C. M. Policijos planai kovai su šia kampanija yra gerai parengti. Kai kurie iš šių planų jau vykdomi.

Maskva organizuoja vokiečius

„NL“ BENDRADARBIO BERLYNE

Kaip žinoma, N. Yorke įvykusio JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos užsienio ministerių konferencijoj nutartas dalytis v. Vokietijos apginklavimas. Vėliau Rytų bloko užsienio ministeriai Prahoj svarstė visų Rytų bloko karinių pajėgų koordinavimo reikalą. Visa laisvoji Berlyno spauda pastebi, kad Molotovas rusų zonos „užs. ministeriui“ Dertingeriui įteikęs nurodymus, kaip trumpu laiku suorganizuoti kovos smūgiams pasirodusios zonos armiją. Prieš metus karinės prievolės planai pateko viešumon, ir juos dėl to buvo atidėję. Šiandien Berlyne kasdien laukiama tų planų oficialaus paskelbimo. Visuotinės karinės prievolės įstatymo vykdymą perimsia 20 aukštųjų rusų generalinio štabo karininkų. Laukiama 4000 tūkstančių wer-

tonas, žinokim, kad žuvom užvėliavą raudoną“. Kitoj dainoj, pakeičiui ir Frankfurtą: „Kai mūsų tankai ir Frankfurtą įriedės, įriedės, buvusios meilės žės amerikiečių išsižadės, ir tik mus vienus bučiuos ir glamonės“.

Žuvo ukrainų pogrindžio armijos vadai.

Kaip praneša Vokietijoj leidžiamas ukrainiečių „Do Zbroi“, Ukrainos partizanų vadą generolą leitenantą Taras Čuprynką žuvo kovoje prieš rusus. Žinią paskelbė Ukrainos išlaisvinimo Taryba.

Alg. V

PRANCŪZIJA KARIAUS VOKIETIJQ'E

Prancūzijos krašto apsaugos ministeris J. Moch pareiškė, jog Prancūzija konflikto atveju esanti pasiruošusi priešą sutikti ne savo teritorijoje, bet Vokietijoje. Nesą prasmės kaip buvusiam kare, keltis kovoti į Afriką, kad paskiau grįžus laimėtoju, rastumei savo krsato griuvėsius. Būsimoji gynyba vyksianti Reino ir Elbes linijoje.

„Taikos dainos“ tik miškuose.

Šiandien „liaudies policijoj“ tarnauja apie 250.000 vyrų. Paskutiniu metu darbo įstaigoms pavesta suregistruoti tarnavusius šarvuotųjų leibgvardijoj „Adolf Hitler“ Vise šarvuotųjų dalyse naujokų apmokymas pakeistas, įvedant rusų karinius statusus. Iki šiol viešo viešose kariuomenės dainuotos „taikos kovotojų“ dainos leidžiamos tik miškuose dainuoti. Susipažinimui ir keli dainų posmeliai: — „Rėžk būgną, pliek būgną, tambūre raudonas! — Mūsų kelias, mūsų tikslas yra Miunchenas. Bet jei mus nušautų pasiūtęs šuva-šė-

POLITINIS VEIDRODIS

pagal naujausį NEWSWEEK periskopą — Rašo Br. Aušrotas —

Auga spaudimas prieš Acheson'ą

Nors Trumanas dar neapsprendė dėl Acheson'o, tačiau baisy triukšmas, kad jis būtų nušalintas kyla tokiu greičiu, jog ir prezidentas to nebuvo numatęs. Tie, kurie jaučia, kad Trumanas galis išlaikyti ir šį spaudimą, nurodo, jog Acheson'as likęs ištikimas Trumanui, kada šio autoritetas nebuvo nieko vertas. 1946 m., kada Trumanas grįžo į Vašingtoną, po respublikonų pergalės, Acheson'as yra buvęs vienas iš nedaugelio, kurie Prezidentą sutikę stotyje ir padėję jam parengti porinkiminių pareiškimą. Acheson'as taip likęs prie Trumano-1948 m. rinkimines karštligės dienomis.

Numatomi JAV kabineto pakeitimai.

Prekybos sekretorius Sawyer ir dar vienas kabineto narys numatomi pakeisti įtakingųjų vyriausybės sluoksnių. Tačiau tai nieko neturi bendro su rinkimais. Norintieji išvartti Sawyer'ą, kad jis nesą per daug nuoširdus, taikydamos varžtus, kad padėtų gynybos gamybai. Taip pat esą tikras ir laivyno sekretoriaus Matthews atsisakymas. Jo vietą užimsias George Killion, „Amerikos Prezidento Linijų“ (laivininkystės b-vė) direktorius.

Lanksčios instrukcijos.

Trumano su gen. MacArthuru Wake saloje pasitarimuose, prezidentas esąs nurodęs generalui nedaryti nieko, kas sudarytų įspūdį raudonoje Kinijoje, kad Amerika norinti su jais kariauti. Iš kitos pusės, Trumanas įgaliojęs MacArthurą, padaryti viską, kad šiapus sienos JAV karai būtų visiškai saugūs.

Korejai energija taip pat reikalinga

Tie, kurie pasiūlo ginti, kad raudonajai Kinijai būtų leista okupuoti S. Korejos hidro elektrines stotis, užmiršta, kad ir Korejai ši energija nemažiau reikalinga. Šios jėgainės aptarnauja ne vien Mandžiūrijos imones, bet jų jėga reikalinga Korejos imonėms, gaminiams krašte sunaudojamas trąšas. Pietų Koreja, netekusi šių trąšų, turėjo daug vargo ir po karo JAV turėjo siųsti šį produktą į Koreją.

Kompromisinis sprendimas.

S. Korejos sienos galvosūkio sprendimas, kuris šiuo metu siek tiek laimi palankumą JT sluoksniuose, leistų padaryti tarptautinį organą, kuris rūpintųsi jėgainių ir tvenkinių sritimi. Tai užtikrintų elektros tekėjimą kaip į Mandžiūriją, taip ir į Koreją.

Iš JT

Tai labai tolimas žvilgsnis, tačiau kai kurios Europos JT delegacijos yra įsitikinusios, kad Rusija ruošdama raudonųjų kiniečių puolimą, atlikusi meistriską numerį, kaip tikslai buvo prieš JAV rinkimus, kuriame buvo siekiama susilpninti demokratų ir sustiprinti Amerikos izoliacionizmą...

Olandijos atstovas, norėdamas per debatus išreikšinti ir apibrėžti, kas yra agresija, pareiškė: „Tai nėra sunku pažinti. Nei vienas negali nusiakyti gražios merginos vaizdo, tačiau, ačiū dangui, mes ją tuoj atskiriame, kai tik pamatome“.

Nauja sovietų linija Tito atžvilgiu?

Nežinia ko tai yra verta, bet Jugoslavijos JT delegacija praneša, kad rusiškieji kolegos, per tarpininkus, staiga pradėjo nuoširdžias uvertiūras. Taip pat Vašingtone lapkričio 7 d., rusai, minėdami revoliucijos metines, pakvietė Jugoslavijos užs. reik. min. Kardel'į ir JT atstovą Ales Bebler'į. Tai yra pirmas kartas nuo 1948 m., kada rusai pakvietė jugoslavus, kai įvyko lūžis tarp Tito ir Stalino.

Susitars su prancūzais?

Amerikos vyriausybė tikisi pasieksianti susitarimo, dar prieš gruodžio galą, su prancūzais dėl Vokietijos apginklavimo. JAV, nenorėdama sukliudyti visos Europos apginklavimo, užėmusi nuosaikesnę li-

Kanada pasirengusi sutvarkyti komunistus

Teisingumo ministeris Stuart Garson pareiškė, kad R. C. M. P. atsargumo priemonės kovai su komunistais Kanadoje „visai subrandintos“ ir „kaikuriuos iš jų jau yra naudojamos“.

P. Garson pareiškė, kad jis buvo užklaustas, kokių atsargumo priemonių ėmėsi Kanada

dos vyriausybė ir ypatingai, R. C. M. P., kovai su Kanados komunistų išdavystės tikslais.

Ministeris čia priminė Kanados komunistų partijos veiklą ir laikyseną po Hitlerio - Stalino nepuolimo sutarties pasirašymo. Jie priešinosi Kanados įstojimui į antrąjį pasaulinį

Latvija bus laisva

GRAŽIAI PAMINĖTA LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SUKAKTIS

Voice of America plačiai paminėjo Latvijos nepriklausomybės šventę. Pranešėjai gana plačiai aptasakojo, kaip Latvija, drauge su Lietuva ir Estija, kūrėsi; kaip Sov. Sąjunga iškilmingai amžiams išsižadėjo Pabaltijo teritorijų, nes įsitikinę, kad šių kraštų žmonės nori savarankiško gyvenimo, ir kaip tuč tuojau užpuolė karo jėgos. Nelaimėję karo, jie pakartotinai iškilmingai ir pakartotinai veidmainingai pasižadėjo gerbti Latvijos nepriklausomybę, pakartotinai sulaužė savo iškilmingus pažadus ir jėga okupavo Latviją ir kitas Pabaltijo valstybes. Bet, užbaigę pranešimą, ir šiandien Amerikoje plevėsuoja Latvijos vėliava ir laisvė bus laimėta.

VALO LATVIJOS „VADUS“

Iš Pabaltijo ateina linksmų žinių. Latvijos kvislingas Kirchenšteinas gavo per galvą. Vienomis žiniomis jis visai atleistas iš „prezidento“ pareigų, kitomis, kad tikslai gavęs griežtą įspėjimą atsisakyti tiotoizmo ir nacionalinio pakrypimo. Bet jo dienos jau suskaičiuotos. Taigi po Estijos valymo, valoma Latvija, o po to seks Lietuvos valymas...

SOVIETINIUIOSE KRAŠTUOSE AŠTRI KRIZĖ

Ilgai slėpta sovietiniuose kraštuose krizė jau išplaukė viešumon. Ypač aštri ji pasirodė Čekoslovakijoje, kur anglių kasyklose pasireiškė net darbininkų maištai. Streikai vyksta Morvska Ostrava ir Škodos fabrikuose Pilzene, Bulgarijoje badas. Jugoslavijoje bada malšina siuntomis Amerika. Štai prie ko veda kolchozacija.

Kom. Kinija atmetė ant rą Indijos notą dėl išveržimo į Tibetą. Dėl to Indija pradėjo stiprinti savo sienas su Kinija.

Europos Taryba dauguma balsų nutarė sudaryti Europos valstybių federaciją.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
3A Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: TR. 9735

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates
Kanadoje \$ 4.00 Canada \$ 4.00
Užsienyje 4,50 Other Countries 4,50
Australijoje 5,00 Australia 5,00
Teksto eilutė 15 ct. Paieškų kainą 1,00
Adresų pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą gauna nuolaidų.

Tautiečiai!

Nuo bolševikinio siaubo i hui lietuviui, tas neištiesia ran Vakarų pasitraukusių lietuvių pastovesnis išsikūrimas baigiasi. Brolių Amerikos lietuvių pastangomis didžioji dalis persikelia į Jungtines Valstybes. Kiti mėgina apsigyventi kituose kraštuose ir kontinentuose. Europos žemyne jau bėra likutis. Per artimiausius mėnesius ir šio likučio tam tikra dalis dar bus įgalinta persikelti i kitus kraštus. Tačiau kiekvienu atveju Europoje, pirmoje eilėje va karinėje Vokietijoje, liks lietuvių, kurie ir toliau turės čia savo skurdų gyvenimą tęsti. Tokių vien vakarinę Vokietiją ir Austriją bus apie 5.000. Tarp jų apie 400 džiovininkų, 35 psichiniai ligoniai ir apie 500 kitų ligonių bei invalidų; be to apie 200 moterų našlių su mažais vaikais ir per 1.000 nedarbingų senelių. Šie visi mūsų tautiečiai yra reikalingi nuolatinės paramos. Bet ir darbinieji, kurie įjungiami i vietos ūkį, ypačiai gausios šeimos, taip pat paramos privalo.

Šios padėties akivaizdoje Lietuvos Raudonasis Kryžius kreipiasi i visus pasaulyje pasklidusius lietuvių, kviesdamas prisidėti ku'o kas išgalį prie vargstančių savo brolių pagalbos. Mūsų prašymas ypač nukreiptas i tuos tautiečius, kurie patys yra patyrę tremties vargą gyvenimą ir pažinę benamio žmogaus skurdžią dalį.

Tautiečiai, įeigu šiuo didžiai tragingu mūsų tautos gyvenimo metu patys lietuviai neparodys tarpusavio solidarumo ir tikrai brolišką užuojautos vieni kitiems, tai juo mažiau visa to galime laukti iš šalies, nesgi negalime iš svetimųjų tikėtis kilnesnės laikysenos mūsų brolių atžvilgiu, nei mes patys tarpusavyje elgiamės. Niekados lietuvių vienybė nėra buvusi taip būtina, kaip dabarties nelaimių metais. Mylėti Lietuvą — tai mylėti lietuvi. Kas neištiesia pagalbos ran kos jės privalančiam savo bro

lui lietuviui, tas neištiesia ran kos pačiai Lietuvai. Nevienas pakenčiamai išsikūrus lietuvis norėtų juo veikiau užsimiršti tremties patirtą vargą ir nepriekšlių. Tačiau niekam nevalia pamiršti varge pasilikusių brolių.

Paramos privalančiųjų globą ir toliau pasiryžęs tęsti Lietuvos Raudonasis Kryžius. Tam tikslui jis nori savo veiklą suintensyvinti ir išplėsti visose lietuvių kolonijose. Todėl kviečiame tautiečius steigti Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Rėmėjų Būrelius. Tuose būreliuose gali dalyvauti ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai. Kviečiame Lietuvos Raudonajam Kryžiui rinkti aukas ir apsidėti nuolatinio labdaros įnašu. Kiekvienas uždarbiaująs lietuvis Lietuvos Raudonojo Kryžiaus vykdomai šalpai kasmet tepaskiria bent vienos dienos savo uždarbį. Lietuvos Raudonajam Kryžiui svarbu turėti ir tolimiausiose pasaulio kraštuose savo bendradarbių, kurie patys prisidėtų ir kitus paskatintų paremti Lietuvos Raudonojo Kryžiaus šalpos pastangas.

Broliai ir sesės lietuviai! Kviečiame jus visus i šalpos darbo talką. Ypačiai moterų vaidmuo čia yra nepakeičiamas. Kiekviena dovana, kiekvienas paaukotas skaitikas lengvina vargstančiųjų likimą. Pasiryžusiems betarpiui šelpti kurį asmenį ar kurią šeimą, kurį džiovininką, ligonį, našlę ar senelį, mielai pateiksim šelpininių sąrašą, kad galėtū sau patinkamą pasirinkti.

Kol dar neturime atskiruose kraštuose Lietuvos Raudonojo Kryžiaus įgaliotinių, bendradarbių ir rėmėjų būrelių, visas aukas prašome siųsti betarpiui Lietuvos Raudonajam Kryžiui.

(14b) Reutlingen
Lederstrasse 94
Germany.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus
Vyriausioji Valdyba.

GENĖ KATASNOVAITE

ir VINČA DARAŠKĄ,

sukūrusius lietuvišką šeimą, sveikiname ir linkime gražios ateities.

E. ir A. Česnuliai.

Aukštaitis.

Dabartinio Lietuvos gyvenimo vaizdai

6.

Lietuvos partizanai, kovodami su okupantais ir jų pataikūnais bei išdavikais, labai aktyviai seka vietos gyvenimą ir dažniausiai jie turi žinių daugiau, negu tai galima būtų manyti žiūrint iš šalies. Visą eilę konkrečių atsitikimų p. A. papasakojo apie nuostabią partizanų informaciją. Labai dažnai atsitinka, kad koks nors komunistų pataikūnas ar šiaip blogos valios žmogus vos spėja bolševikams slapta įskusti savo kaimyną, jau kitą dieną vietos partizanai žino, kas ir ką įskundė ir kada įskundė. Vargas tada tokiam skundėjui. Partizanų įsakymų visi boją ir klausą, nes neklaužadas partizanai greit aptvarką. Kiek galios turi partizanų įsakymai, pa rodo šis atsitikimas.

Vasario mėn. 16 d. 1947 m. turėjo būti rinkimai i aukštųjų tarybinių organus. Bolševikų buvę įsakyta, kad visi gyventojai, kurie įtraukti i rinkimų sąrašus, tą dieną atvyktų i balsavimo punktus ir balsuotų.

Partizanai keletą dienų anksčiau išlipinę įsakymą, kad vasario mėn. 16 d. nei vienas žmogus neišdrįstų išeiti iš savo sodybos ribų; kas savo sodyboje neturi šulinio ir vandenį ima iš toliau, tokiems partizanai įsakė iš anksto apsirūpinti vandeni.

Kaip jau minėjau, vienoje delyje seniūnijoje tuos partizanų įsakymus nakties tamsoje slapta išklįjavo pats komunistų seniūnas, nes partizanai jam įsakė tati padaryti.

Atėjusi Vasario 16 diena. Atrodė lyg visi būtų išmire; nei laukuose, nei ant kelių, niekur nesimatė nė vieno gyvo žmogaus. Vieno kaimo gyventojai prikabinę senyvą moteriškę, kad nueitų i miestelį, (apskrities miestą) neva i bažnyčią, ir eidama pro šalį pažvelgtų, ar i balsavimo punktą kas nors ateina balsuoti. I pavakare sugrįžusi moteriškė pranešusi, kad balsavimo punktas visai tuščias, nė vienas žmogus i jį neįeina, tik vienas bolševikas groja garmoška, o kiti keli šoka su atsivestomis mergomis.

Istorinių įvykių prisiminimai.

RUSIJA ŠEIMININKAUJA PAVERGTOJE LIETUVOJE

PRIEŠ DEŠIMTĮ METŲ HITLERIS SU STALINU DALINOSI PASAULĮ. STALINAS SU HITLERIU DAUG DEREJOSI DĖL LIETUVOS

Jau buvo rašyta, kad Sovietų Rusija Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes okupavo grynai imperialistiniais tikslais,

kaip tikras grobonis, o ne jų vadinamosios „idealosios santvarkos“ įvedimo — „rytų demokratijos“ įkūrimo sumetimais, kaip naiviai tikėjosi kairie komunistai. Jau buvo rašyta, kad Molotovas Lietuvos okupacijos dieną — 1940 m. birželio 15 dieną — per radiją kalbėjo i Rusijos žmones, kuriems pasakė, kad Pabaltijo valstybės yra Rusijos „Sievoro zapadnyj kraj (ne Pabaltijo, bet Rusijos šiaurės rytų kraštai), kuris nuo Rusijos buvęs atskirtas po Pirmojo Pasaulinio karo vokiečių, kad pakenktų Rusijai... Aš pats tą Molotovo kalbą girdėjau per Maskvos radiją.

Bet, štai, ir šios derybos, kurias patvirtino rastieji slaptieji Maskvos su Berlynu susirašėjimai ir Stalino su Hitleriu derybų užrašai tati neabejotinai patvirtina. Todėl dar kartą reikia pasakyti tiems nai viems komunistams, kurie mano, kad Stalinas siekia pasaulyje įvesti komunizmą, yra tik tai iliuzija.

Tas juk ir aišku: Rusijoje nei socializmo, nei komunizmo nėra. Ten viešpatuoja žiaurus imperializmas, kruvina diktatūra ir valstybinis kapitalizmas, kuris iš šio didelio krašto padarė žiaurią naujamadišką „Rytų demokratijos“ — vergiją.

Okupavę Lietuvą, Sov. Rusijos diktatoriai ir iš Lietuvos darė vergų kraštą.

Štai, okupantas juo toliau Lietuvoje įsigalėjo, juo daugiau naikino lietuvių žmonių teises, siaurino jų gyvenimo gerbūvį ir bet kokias ateities gyvenimo perspektyvas.

1940 m. lapkričio 25 d. Lietuvoje okupantai įvedė vad. so cialinį draudimą, kuris nebuvo Lietuvos nepriklausomybės draudimo įstatymų net šešėlis. Visa, kas ligtol buvo padaryta, buvo panaikinta ir tas tariamasis draudimas pradėtas nuo rugpjūčio 3 d., t. y. — nuo Lietuvos „įjungimo“ i Sovietų Sąjungą dienos. Kaip jau buvo sakęta, milijonai Lietuvos darbo žmonių sukratų draudimo reikalams litų komunistų buvo pagrobti ir nauju draudimu teko visas pradėti iš naujo — vėl Lietuvos darbo žmonės turėjo krauti draudimo reikalams kapitalus, o iš to gauti tik tai alkanus trupinius.

Netrukus paaiškėjo dar viena apgavystė.

Rusijos kariuomenė įsiveržus i Lietuvą, buvo uždraustas rusų rublių ėmimas. Tada buvo aiškinama, kad „tik tai liaudies priešių įkalbinėja, kad sovietinė valiuta bus įvesta i Lietuvą“. Ne, girdi, Litas čia, kaip buvęs, taip ir bus...

Tiktai lapkričio 25 dieną... baigti apgaudinėjimai ir gretalito įvestas ir rublis... Ir dar

kaip! Kai tikrumoje už Lietuvos litą ligtol galima buvo pirkti 10 rusiškų rublių, tai dabar okupantas nustatė savo kursą: Rublis, vertas ne daugiau 10 centų, prilygintas net 90 kapeikų! Žinoma, tuo pačiu Lietuvos darbo žmonės liko žiauriai apipiešti.

Plėšimas vyko dieną ir naktį.

Lapkričio 26 d. buvo pradėtas namų nusavinimas. Kas tu rėjo kokius namus, iš visų jie buvo atimti. Daugumoje namų savininkai iš savo namų buvo išmesti. Jie net sargais savo namuose nebuvo palikti. Plėšimas ir grobimas vyko perdėm.

Bet kai plėšimas vyko Lietuvoje, jis dar didesniu mastu vyko tarptautinėje plotmėje. Štai, pasižiūrėkime, kokius grobimo planus planavo ir kaip juos vykdė du didieji „tautų vadai“ — Stalinas su Hitleriu, draugiškai susėdę už vieno stalo.

Lapkr. 13 d. posėdyje Hitleris, atsakydamas i Molotovo vakarykščiam posėdyje pastabą, kad Vokietijos Rusijos sutartis buvusi įvykdyta, „išskiriant vieną punktą: būtent, Suomiją“, pareiškė, kad slaptuose protokoluose įtakos zonos ir interesų sferos buvo nustatytos ir pasiskirstytos tarp Vokietijos ir Rusijos. Kiek tai liečia faktišką užėmimą, Vokietija laikėsi sutarčių, ko negalima pasakyti apie Rusiją. Šiaip ar taip, Vokietija neokupavo jokios teritorijos, kuri yra Rusijos įtakos sferoje.

„Lietuva jau buvo paminėta vakar dieną. Nėra abejonės, kad šiuo atveju nukrypimai nuo vokiečių rusų sutarties įvyko tik iš rusų pusės. Ar tie sunkumai, kuriems išvengti rusai patiekė savo pasiūlymus, tikrai galėjo kilti iš Lenkijos padalinimo, dėl to galima nediskutuoti. Šiaip ar taip, Liublino vaivadijos kompensacija ekonominiu požiūriu nėra jokia kompensacija už Lietuvą. Tačiau vokiečiai matė, kad įvykių raidoje susidarė tokia padėtis, kuri privedė reviduoti pirmąjį susitarimą.

Molotovas atsakydamas pastebėjo, kad pirminės sutarties revizijos klausimu dėl Lietuvos apmainymo i Liublino vaivadiją, Sovietų Sąjunga nebūtų skatinusi tos sutarties revizijos, jei patys vokiečiai nebūtų to norėję. Bet jis tikis, kad tuo pasidalinimu yra suinteresuotos abi šalys.

Ribbentropas šioje vietoje atkirto, esą tiesa, kad Rusija to revizijos nereikalavo, kaip būtinos sąlygos, tačiau ji jos labai stipriai reikalavo.

Molotovas kartoję, kad Sovietų vyriausybė nebūtų buvusi priešinga palikti visa, kaip buvo numatyta pirminiame susitarime. Šiaip ar taip Vokietija už Lietuvos perleidimą buvo kompensuota Lenkijos teritorija.

Fiureris įsiterpė, pareiškdamas, kad kalbant apie tą pasi-

keitimą, ekonominiu požiūriu negalima kalbėti apie tinkamą kompensaciją.

Lapkr. 15 d. valst. sekretorius Weizsacker praneša visoms Vokietijos pasiuntiny-

bėms, kad Molotovo vizitas Berlyne praėjo abišalio pasitikėjimo atmosferoje ir to pasėkoje pasiekta susitarimo visais svarbiausiais klausimais. Bus daugiau.

Vajus „N. L.“ būstinei

„NEPRIKLĀUSOMOS LIETUVOS“ NAMŲ STATYBOS VAJUS.

„N. Lietuvos“ redakcija ir spaustuvė būtinai turi iki lapkričio galo išskirti iš dabartinių patalpų ir, kad darbą galima būtų plėsti, būtinai įsigyti savo patalpas, nors ir kuklias. Tuo tikslu KLCT ir Špaudos bendrovė „Nepriklausoma Lietuva“ statybos reikalams paskelbė 2.—3.000 dolerių vajų. Džiugu, kad eilė tautiečių jau tuojau atsiliepė ir jau prisiuntė pirmuosius „NL“ bendrovės šėrų-akcijų, statybos reikalams, pirkimus. Štai ir jų sąrašas tęsiasi:

48. Daukantas Aug., Toronto 10,—

TRUPUTIS NUOŠIRDŽIŲ ATSLIEPIMŲ

P. Jonas Adomaitis iš Chicago rašo: „Nors nelengva man su pinigais, bet, atjausdamas visą reikalą, jo svarbą i reikalingumą, siunčiu šiame laiške pin. \$ 10.— namo statybos reikalams — akcijos pirkimui. Linkiu sėkmės...“

Kitas balsas iš JAV:

Gerbiamasis Redaktoriau. Ir pas mus jau šalta, o Tamsta juk esi dar arčiau šiaurės ašigalio. Taigi šaltis priminė, kad „Nepr. Lietuva“ netrukus netenka pastogės, o gatvėje ji šiokiu oru tuoj sušals. Kad taip neįvyktų siunčiu 10 dol. jos pastogei. Vis kelias plytas galėsite jais nupirkti.

Skelbi, kad savajai pastogei reikia vos 2.000 — 3.000 dol. Vaję, kaip mažai! Argi Kanadoj 200 — 300 tokių turtuolių „kaip aš? Kas čia būtų tuos 3000 dol. sumesti! Ar tiek su nešame i smukles, dūmais i orą paleidžiam ir kitaip lengva širdimi išleidžiame, — tai argi tokiam svarbiam reikalui — redakcijos pastogei šaunieji Kanados lietuviai nesuras tos nedidelės sumos?!

Iš toli sekant Kanados lietuvių gyvenimą atrodo, kad „N. Lietuva“ gali būti rami — gatvė neteks atsidurti ir sušalti, nes patriotingieji Kanados lietuviai gerai supranta, kokia tai būtų nelaimė ir gėda jiems, jei taip atsitiktų. Žemaitis.

Mr. Jonas Kardelis.

I Jūsų atsišaukimą namų statymo reikalui „NL“ Nr. 42 ir š. m. X. 26 d. negali neatsiliep-

49. Stravinskas Juozas, Toronto 10,—
50. Z. Stepas, Toronto 10,—
51. Bersenas J., Tor. 10,—
52. Adomaitis J., Chic. 10,—
53. Skaržinskas Jurgis, Sault-Ste. Marie .. 10,—
54. Skaržinskas Vincas, Sault-Ste. Marie .. 10,—
55. Žemaitis, USA .. 10,—
56. Vabolis R., Quebec 10,—
57. Vileišis P., USA .. 10,—

Gauta ir pasižadėjimų. Ačiū pirmiesiems už skubų atsiliepimą ir maloniai prašome atsiliepti ir visus malonius „NL“ skaitytojus.

Sp.-b.-vė „NL“ ir KLCT.

ti kiekvienas „NL“ skaitytojas. Jaučiu pasigėrėjimą nenuilstamais pasiryžėliais ir tvirtai tikiu, kad per pasiryžimą bus Nepriklausoma ir mūsų Tėvynė Lietuva.

Priedas: \$ 10.—

Su aukšta pagarba
Antanas Kupčinskas.

Detroit, Mich.

Suprasdamas mūsų tautos ginklo, spaudos, reikšmę, noriu ir aš įsijungti i šią gyvybinio reikalo akciją. Tuo reikalu siunčiu Tamstoms \$ 10.—. Linkiu gerbiamai „NL“ Valdybai sėkmės įgyvendinti ši mums brangų reikalą.

Su pagarba
J. Tonkūnas.

London, Ont.

Gerbiameji, Su šiuo siunčiu pirmuosius „Nepriklausomos Lietuvos“ namų statybos rėmėjus. Tikiuosi, kad dar pavyks šis tas daugiau.

Liekuosi linkėdamas Jums geriausios kloties.

Jūsų P. Januševičius.

Toronto, Ont.

Priedas 20 dol. grynais pinigais pagal kvitų Nr. Nr. 7007 A ir 7008 A.

P. Redaktoriau! Siunčiu Špaudos Baliaus loterijai vazuotę, mano paties darbo. Nuolankiai prašau priimti; Spaustuvės namų statybai 10 \$.

„Nepriklausomos Lietuvos“ prenumerata 1951 m. 4 \$.
R. Vabolis.
Quebec.

JUOKDARIAI...

Komunistai... mokosi iš „kryžiočių“...

Amerikos komunistų laikraščiai „Laisvė“ ir „Vilnis“ naujųjų ateivių kitaip nevadina kaip „kryžiočiai“.

Bet, pasirodo, kad tie patys komunistai iš tų „kryžiočių“... mokosi. Štai, „Laisvė“ 189 nr. rašo: „Lietuvių kalbos mokyklėlė jau atsidarė“...

Tiesa, pagal „Laisvę“, ta mokyklėlė pati atsidarė, ne žmonių atidaryta. Matyt, Hitlerio sąmokslininkams nemaloniau pasakyti, kad jie iš tų „kryžiočių“ ir „prakeiktų dipukų“ mokosi, tai ir ta mokyklėlė ne atidaryta, bet atsidarė... Na, tiek to. Tegul ir atsidarė, bet vis dėlto reikia pripažinti pažangą. Tai jau gerai. Mokykit vaikūčius lietuvių kalbos. Jūsų „progresyvis“ tvaikas praeis, o vaikams, gal, ir visai neprilips. O tuo tarpu jie išmoks nepraieinamo dalyko — lietuvių kalbos. Gerai.

Liuksus ir gramzdiškumas.

„Tėvynės Balsas“, skirtas tremtiniais įkalbėti grįžti Lietuvon, pasigardžiuodamas aprašinėja, kad Vilniuje, girdi, pastatytas liuksusinis viešbutis su karališkais apartamentais... Na, kad nebūtų žodis tuščiom, idėta ir to viešbučio viena nuotrauka.

Tiesa sakant, nors nuotrauka turi vaizduoti jau tą aprašomąjį liuksusą, jo vis dėlto nematyti. Daugiau jame sovietiško gramzdiškumo. Skonio ir praktiškumo čia jau tikrai nėra. Sakysime, sėdi prie rašomojo stalo moteris. Bet... Bet prie rašomojo stalo sėdi... fotely. Ir rankos užriestos aukščiau pečių... Tai aiški ne sąmonė, nes prie rašomojo stalo niekas nedirba sėdėdamas žemame fotely.

Ką jau čia girtis liuksusų, kai neturima nei supratimo apie paprastą patogumą.

Čia by korova myčala...

N. Lietuvos atstovas Stokholme p. V. Gylis, sovietams okupavus Lietuvą, atstovybės Rusijai neperdavęs. Už tai dabar „Tėvynės Balsas“ jį bjauriausiu būdu kolioja.

Dėl to viena patarlė geriau tinka pačiai Rusijai: „Čia by korova myčala, a tvoja molčala“ (kieno karvė myktų, bet tavoji geriau tylėtų...)

Bet labai įdomu, kodėl „T. B.“ nerašo, kad p. Vytautas Gylis yra N. Lietuvos Generalinis konsulas Kanadoje?... Nenori, gal, kad Lietuvos žmonės sužinotų, jog Kanada ligšiol tebepripažįsta tiktai Nepriklausomą Lietuvą?

Matote, kaip Sovietai bijo tiesos? Mandrąpykiai.

MARIJONAI JONIKIENEI

ir jos dukrai ONUTEI

dėl vyro ir tėvelio

Jono JONIKIO

mirties, reiškiamo gilią užuojautą.

G. Mačionių ir P. Petronių šeimos.

Bet nemanykit, kad dėl to rinkimai neįvyko, ar kad balsavimas labai mažai. Iki vakaro balsuotojų nesulaukė bolševikai su sėdė i vežimus, ginkluotos policijos lydimi su balsavimo urnomis ir balsuotojų sąrašais pasileidę i kaimus. Jie aplankė kiekvieną kaimą, tik niekur, nė pas vieną gyventoją jie neužėję; tur būt bijojo būti partizanų užklupti; privažiavę prie kaimo bolševikai, pažiūrėję i rinkikų sąrašus, pagal balsuotojų skaičių, patys sumetę i urną atitinkamą balsų skaičių ir važiuavę prie kito kaimo. Vėliau buvę paskelbti rinkimų rezultatai, iš kurių paaiškėjo, kad balsavęs beveik pilnas 100 pro-

centų. Kad Stalinas ir Hitleris balsavimus nuolat begėdiškai klastoję, tati kiekvienas žino, kas tarybiname krašte ar nacinėje Vokietijoje nors truputį pagyveno. Šita atsitikimą iš liudininko lūpų tik todėl aprašiau, kad skaitytojas dar kartą prisimintų, koks begėdiškas melas ir apgaulė slepiasi už ta rybinių balsavimų ir kokiais būdais šis nešvankus melas organizuojamas ir vykdomas. (Bus daugiau)

SURASK NORS VIENĄ

naują skaitytoją, padėsi padvigubinti „NL“ prenumeratorių skaičių!

Nagrinėjamoji tema „NL“ red nemaloni. Bet, jei bendradarbiai ir skaitytojai randa reikalo pasisakyti, tai lieka jų teisė.

Yra per daug aiški taisyklė, kad pasitraukusiai tautos daliai ir politinė emigracija iš gimtojo krašto, kur eina nuo žemi kova už savo fizinės egzistencijos išlaikymą, krinta begalo sunkūs ir pilni atsakingumo įsipareigojimai: iki maksimum susijungus ir nustūmus įvairiausius įsitikinimus ir antraeilę plotmę, nuosirdžioje vienybėje ir subendrinomis pastangomis sutikti negailestingo momento padiktuojamas prievoles.

Mūsų Kanados lietuviškai iš eilį tikslas stovi aiškus ir apčiuopiamas, tačiau jį einant, gaunasi tiek nereikalingų nukrypimų į šalį, kurie dažniausiai, būdami surišti su partine, religine ar kitokių siekimų niveliacija, aptemdo ne kartą blai viau turintį svarstyti padėties reikalavimus protą.

Šito aptemdinimo išauktas, turbūt, ir pasirodė „Tėv. Žib.“ 38 nr. išblaškytų minčių samplaika „Visuomeninis fariziejizmas“, i kuri būtu buvę galima nekreipti dėmesio, jei jis būtų pasisaurinęs ginti tik kažkieno ir dėl kažko užgautą kleboną — kasdienines pasitaikančių pasiburnojimų ir nesutikimų smulkmenas, kurios greit praeina ir paprastai užmiršamos, bet neįpainioję reikšmingesnių politinių ir bendruomeninių momentų. Tuo labiau, kad laikr. redakcijos prierašas rodo, kad iš taip vadinamos katalikiškosios akcijos pusės tai yra aiškesnis pasisakymas po įvykusių įšiesnio laiko tarpe užsipildinėjimų (?) ir kad reaguojantiems išsiaiškinimams nebūsią skiriama laikraščio skilčių.

Su šitokio pavydėtinu tvirtumu žmonėmis, kuriems viskas iš anksto yra apspręsta ir aišku, neprileidžiant mažiausios abejonės dėl tariamo organizaciniame tremties gyvenime išvestos linijos tiesumo, būtų netikslu kalbėti, tačiau į pusiau primerktomis akimis, sąmoningai metamus klaidinančius tvirtinimus, jau ilgesnį laiką pastoviai sukrečiančius lietuvišką visuomenę, yra būtina reaguoti.

Būdingas, kaip ir pusėtinai nusibodęs farsas, kad tie „aktyvistai“ visą laiką pretenduoja kalbėti visų katalikų vardu, sąmoningai pajausdami kietus politinės emigracijos reikalavimus ir niekur neiškišdami savo siaurai partinio vardo kuris, atvirai kalbant, neduoda žmoniems šiaupus Atlanto jokio didesnio impulso išjudinti. Ar gumuntuojant prieš jų kokias nors išvestas pozicijas, kaip tas demokratijos tikslingame supratime yra žmogiškas dalykas, atsiranda gurbų, komunistų ir kitokių panašių išsireikimų rinkinys, ar blogesniu atveju nebūto antikatalikiško bloko sulipdinimo šmėkla, kuri viena rodo, kad į visuomeninius ar politinius reikalus gramzdžiškai įmaišoma atskira religija, kuri normaliu supratimu, nedarant iš jos jokios priekabos, turėtų stovėti sau garbingoje ir tinkamoje vietoje.

Taigi, su taip savo misija su prantantais žmonėmis tikrai sunku išsiaiškinti, nes pagal

Sopranas Louis Marshall, pagarsėjusi radio klausytojų tarpe savo rečitaliais bei koncertais su vadovaujančiais orkestrais, CBC operos B-vėje ir Mendelsshono chore. Artimiausioje ateityje ji pasirodys su Vancouverio orkestru vadovaujamu Nicholas Goldschmidt.

juos „Nepr. Liet.“ laikraštis, nekurdamas jokių partijų ar akcijų, ejo gyvenamame momente tiksliai suprastu vidurio keliu, tapo to „antikatalikiško“ bloko iniciatore ir gyvybės davėja vien už tai, kad padavė citatą iš ankstyvesnio „TŽ“ numerio, kur nedviprasmiškai duota suprasti, kad tik katalikai gali būti tikrieji lietuviai. Tokia, iliuzijos nekelianti pasta ba liko, palyginus, švelniai įvertinta, kaip labai žalinga tautiniam reikalui, nes kitiems paėmus jos pavyzdį, susidarytų mūsų tautos tikra anarchija su ispaniškais kryžiaus žygiais ir kitokiomis pasekmėmis.

Abstrudiškos mintys pagrindiniame reikale užtušuoja kitus antraeilius pozityvius darbus, kaip kad V. Stelmokos bando prirašyti „T. Ž-rių“ redaktorius sąskaiton: atskiro apie Maž. Lietuvos lietuvių leidinio išleidimą arba net specialaus laikraščio numerio pašventimą. Čia teigėjui galima būtų patarti išigilinti į vieną vienišą klausimą — kur ir kokio apimties krikšč. demokratų srovę slėpi tas nelaimingas dualizmas, kuris juos verčia pa stoviai prieštarauti sau patiems: atskiri žmonės bando rodyti lietuvišką supratimą mažlietuviams, kada jų oficialioji linija jau nuo VLIKO viršūnių eina aštriu priešingumu prieš bendrą supratimą, ir taip jie blaškosi neišeinamame rate. Be katalikiškų laikraščių, kur kadaise teko matyti sofistiškus įrodinėjimus, kodėl Maž. Lietuvos Taryba nepriimama į išlaisvinimo komitetą, visų kitų lietuvių, nežiūrint pasaulėžiūrinių skirtumų, pastoviai reikalaujama praverti duris. 1947 m. Hanau mieste, Vokietijoje, įvykusiam tremtinių b-nės atstovų suvažiavime, kurių dauguma buvo katalikų tikėjimo žmonės, beveik vieningai išreiškė protestą dėl tokių pusiausvyros „machinacijų“ arba dar geresnis prie pat nosies V. Stelmokui esančiame Toronto pavyzdys, kur rugšėjo mėn. 22 d. parapijos salėje vykstančiame Maž. Lietuvos bičiulių susirinkime, nežiūrint poros „aštriosios linijos“ atstovų karščiavimosi, vėlė pagal tikėjimą didelį daugumą katalikai, priėmė išleidimo rezoliuciją, kaip tas suprantama nemeluotų bičiulių tikro supratimo gestą mažlietuviams, ten, kur jiems daugiausia skauda. Čia ir bus tas nelėmtasis švelnis iš tremties par-

Vėl klaidos vadovėliuose.

Maždaug prieš metus valstybinėje knygu leidykloje Kaune buvo padarytas didžiulis valymas, kurio metu pašalinta iš pareigų visa eilė lietuvių kultūrininkų. Šiuo metu „Tiesa“ nu rodo, kad Pedagoginės literatūros leidykloje atsiradusi visa eilė klaidų, ypač vadovėliuose. Taip „Gimtajame Žodyje“ nevykusiu būdu esanti atrinkta P. Cvirkos raštų citata, esą atspausdintas eilėraštis, kuriame nesą jokios bolševikinės propagandos. Neleistinų klaidų išbrovę mokyti. Baršausko fizikos vadovėlyje, kurias autorius, betgi, atgailodamas, pasižadėjęs ištaisyti. Didelių klaidų esą ir M. Račkausko Lotynų kalbos vadovėlyje, kuris su silaukęs rimtos kritikos. Tačiau Račkauskas pasirodęs neleistinai užkietėjęs. Apie tai „Tiesa“ rašo: „Keistai ir rimtas pastabas pažūrėjo drg. Račkauskas, kuris čia pat padarė maždaug tokią „autoritetingą“ išvadą: „Kalbėkit jūs man kiek tik tai norint, bet aš vistiek neklausysiu, jokių pataisymų lotynų kalbos vadovėlyje nedarysiu“.

Daugelis vadovėlių buvę išleista be autorių pavardžių, pažymint, kad tai yra pedagogų kolektyvinis darbas. Tačiau tą kolektyvą, kaip pažymi laikraštis, sudarą 1 — 2 žmonės, kuri vienas esąs dažniausia tos leidyklos redaktorius Juška: „Štai Rusų kalbos vadovėlio ketvirtajai klasei autorinių „Pedagogų kolektyvą“ sudaro P. Petersonas ir Juška; Rusų kib. vad. III kl. — Timinskas ir Juška, Diktantų — Juška ir Povi-

tinės mokyklos, kuri žiburiečiai papiršo „N. L.-vai“ ir kuris tikrumoj yra jų pavidalas, be didesnės žalos kitiems grąšas išskirstyti didelę dalį nuosaičiųjų katalikų nuo apakintojų.

Prie tos pačios progos, nes be Toronto, jau seniau Hamiltonas ir kitos Kanados kolonijos davė pradžių, reikia pažymėti, kad mūsų visuomenė, kurios aukomis remiasi VLIKO darbas, jaustų pareigą pabrėžtinai išreikšti savo išlaikomai institucijai reikalą pagal daugumos pageidavimą susitvarkyti (atsimintini Vyk. T-bos pirm. V. Sidzikausko, dabar jau J. A. V-se, pozityvūs nagrinėjimai, ko trūksta mūsų vyr. komitetui), o ne duotis už liūliuojami to pačio „T. Ž-rių“ vedamajame pabrėžimo, kad reikėtų pasitenkinti tuo, ką turime arba pagal V. Stelmoką nežaisti savo kromelio labai tautai šventais dalykais (!).

Gal ir aštriau teko paliesti platesnės apimties klausimą, kada likusieji labiau kanadietiški gyvenimą liečianti minėto straipsnio dalis rodo jau būdingesnių per ilgoką suskilimo laiką mūsų visuomenės klodinio

Lietuviams kenčiant rusų okupacijas ir kovojant dėl tėvynės laisvės, teko netekti ir savo rašto, kurį kontrabandos būdu reikėjo gabenotis iš užsienio. Atvaizde matome lietuvių knygnešį, kaip jį vaizduojasi dailininkas.

Pavergtoje Lietuvoje

lionis, o „Lietuvių kalbos gramatikos“ IV kl. „Pedagogų kolektyvą sudaro... vienas juš ka“. Iš tiesų Juška tuos vadovėlius nerašęs, o tik paėmęs globoti kitų autorių ir už tai gaunąs honorarą. Tas pats Juš ka nuslėpęs mokyti. Ambraško paruoštą Lietuvos kalbos III-IV kl. rankraštį, o vėliau išleides mokyti kolektyvo vardu, pasiimdamas pilną honorarą sau.

Ta pati leidykla falsifikuojanti mokyklinių vadovėlių skaičių — oficialiai skelbdama didesnius tiražus.

Leidykla per eilę metų nesugebėjo išleisti Gerulaičio paruošto Lietuvos Geografijos rankraščio. Aukštesnėse klasese matematikai mokyti stinga logaritmų knygelių, tačiau jos iki šiol nėra išspausdintos.

Nors daug kartų partija ir spauda nurodžiusi leidyklos klaidas, tačiau ji nesitausanti.

Išniektinas Karo Muziejus

„Tiesa“ VI. 11 d. pasigyrė, kad jau iš parindų esą „atnaujintas“ Karo Muziejus Kaune. Šis muziejus pavadintas kariskai istoriniu. Didžioji salė iš pagrindų atremontuota ir išdekoruota rusiškais paveikslais. Muziejuje būsią du labai svarbūs skyriai. „Viename jų bus pavaizduota istoriniai įvykiai iki Didžiosios spalio revoliucijos, kitame — Lietuvos priėmimas į TSRS respublikų brolišką šeimą“.

Salės viduryje pastatyta skulptoriaus Antinio kūrinys — Leninas ir Stalinas — „di-

RAŠO ALGIRDAS PULKYS.

susidėstymo bruozų. Tiek kiek prieš tai tame laikotarpyje buvo kryžiuotasi dėl savo nepartiškumo ir kitiems „klystan-tiems“ dedami pagal aplinkybes įvairūs šampai, reikia atsiminti, koks didelis progresas tuo atžvilgiu padarytas nuo 1948 m. „N. L.“ Nr. 7, kur i dienraščio „Draugas“ repliką, kad kanadiečių vienintelis laikraštis neturįs katalikiško veido buvo tiesiai atšauta nesurūpinti nesavo reikalais ir nereikalingai nedrumsti vandens.

Pagaliau su „Tėv. Žib.“ pasirodymu ir kat. akcijos įkūrimu, kurios paviršių pasirodė vėl tie patys vardai, kurie tarp pasitraukimo iš seimo ir nepartijos ir tikrosios vienybės sąjungos vedimo atliko vingiuotą kelią, išpuolė leidimas ir kitaip manantiems organizuoti. Žinoma, su įprastu trafaretu, kad tokie kiti turėtų būti tik be dieviai ar kitokio plauko laisvamaniai.

Šitame periode be krikšč. demokratų ir jų įvairių fronto organizacijų išorėje pasirodė tik LAS ir moterų bendruomenė, kurios vis dėlto bazavosi ant platesnio tautinio pagrindo, ta-

čiau nei vienos politinės partijos. Todėl po šitokių savo „vie nybiškumo“ burių pakeitimo suprantamas žiburiečių desperatiškas šauksmas, kad jie jau atvirai veikia ir to pačio laukia iš kitų, kada tie išsiauktieji, priklaudydami bendresnės apimties organizacijoms, nemato jokios priežasties per vieną nak-tį išivirsti partiečiais.

Po įvykusios prieš 1,5 metų organizacinės krizės parodytą rimtą KLCT iniciatyvą sutelkti krašto lietuvių ir nepartinę bendruomenę, parėmė beveik be išimties visi Kanados lietuviai. Į tą barą įsijungė ir judrioji kr. dem. grupė, kadangi nebuvo kitos išeities. Nepavykus susiorganizavusių visuomenę, nežiūrint extra įvykdyto vyr. valdybos pakeitimo, pertraukti po „neutraliosios“ sąjungos vėliava ir nepajėgus perimti nors dalį iniciatyvos bendresnių tautinių problemų sprendime, liko šis vienas kelias, sau gojas nuo didesnio izoliavimo-si. Čia galima paminėti vieną mažą išimtį — su dideliu užsiangažavimu ir pompa sukurta pabaltiečių federaciją, kuri tuo pradėjo smilksti, nes tos pačios pavardės, priėję prie konkretaus darbo, paliko ją Dievo valiai (pab. f-jos pirm. pranešimas Toronto organizacijų sėmelyj).

Tektų tik pasveikinti, jei ši grupė, kurios judrumas iki tol, deja, kėlė tiek žalingųjų skersvėjų, visą savo taip netaupiai eikvojamą energiją būtų nukreipusi į kūrybingą ir nuoširdžią sutartiną darbą. Didesnė nuosaičiųjų katalikų dalis yra taip padarę ir gražiai jūčiasi bendroje šeimoje, nežiūrint įsitikinimų ir religijų skirtumo. Tačiau aktyvistai, kurių rankose guli lig šiol paduodamas šito sambūrio tonas ir pagyros apie pionierišką bendruomenės statybą, davėdė iki to, kad kai kuriose vietovėse (London) netinkamai būdais stengtasi varu suversti į vieną katilą, neduodant užbaigti net senųjų organizacijų vienetų likvidavimo. Kur tokios vienašališkos lenktynės (Winnipeg) ar jei nepavykstant uždominuoti ištesiamas žalojantis pasyvumas, veda mūsų bendruomenę, nesunku atspėti. Ten bus konkuruojančių ir vienas į kitą snai-rojančių junginys, kuris laikysis ant trapios pagrindo, kol pirmas stipresnis pūstelėjimas vers viską į šukes. Ar negalima šiuo momentu užmiršti to-

jiems „LTSR nusipelnusio gydytojo“ vardą: Doc. Ign. Butakui, Chackeliui, Kibarskiui, Pranui Norkūnui, prof. J. Šopauskui.

— „Ryto“ spaustuvė, Klaipėdoje, kuri, kaip žinome, savo laikų spausdino visą eilę lietuviškų knygų bei laikraščių, šio karo metu nemažai nukentėjo. Neseniai jį buvo sustiprinta iš kitų Lietuvos vietų atgabentomis mašinomis ir pradėjo veikti.

— Vilniaus „Spindulio“ spaustuvė likviduota ir perduota komunistinei „Tiesos“ leidyklai, kuri iš įvairių spaustuvių turi sugrąžinti net tris rotacines mašinas. Čia dabar spausdinami 9 rusiški ir lietuviški laikraščiai ir 3 žurnalai.

Kas antradienį 8 val. vakare girdime per CBC Robinsonų šeimos nuotykius. Atvaizde aktorijų grupė, vaidinanti Robinsonų šeimą.

kį dirbtinį ir nesveiką išpūstą vadovavimą ir savo tono, kuris toks nereikšmingas tremties sąlygose, perspalviumą, kada tik reikia atsiminti, kad vis didesnė veikėjų dalis atitrūksta nuo bendrų irklų ir vis suakėjanti našta krenta ant mažėjančio skaičiaus pečių? Juk pačių žiburiečių organizacijos tą ženklą irgi ryškiai parodo: tos pačios negausingos pavardės laip tiniųose posūkiuose, o masė, kaip ir visur, vis daugiau grimda į abejingumą. Viena vienintelė išeitis — sudaryti kuo nuoširdžiausias ir pasitikėjimo pilnas sąlygas, kurios nejučiomis ir per ilgesnį laiką įtrauks į tautinio vežimo riedėjimą atsiliekantius. Ir šiame riedėjime niekas neturi perakcentuoti savo tikslų pirmenybės, nes tremtyje yra tik vienas tikslas — tautai kuo greitesnis laisvės atgavimas, nes dėl kiekvieno momento susitrukdymo likusių pa vergime eilės nuo kruvinojo komunizmo smūgių skaudamai mažėja.

Todėl šitoje nuotaikoje pastatyti klausimą, kad aš pirmiau katalikas, o paskiau lietuvis, kaip viešumoje padarė vienos didžiausios Kanados lietuvių parapijos klebonas, yra skaudus nesupratimas. Šitas dvi sąvokas reikia išmokyti griežtai skirti ir jų neperakcentuoti, dėl to, kad jos abi savyje viena kitai neprieštarauja ir gali labai gražiai harmonizuotis, kaip pastebima įvairių mūsų tautiečių tarpe.

Tik iš jų nevykusio konkurcencinio sugretinimo kyla visos tos blogybės, kurias V. Stelmokas mini, kaip asmeniškų prieš atskirus žmones ar jų intencijas puolimus, kurios esmė priklauso nuo pačių jų pradininkų neapgalvotų žingsnių. Tada kuriamos keliariopos pasiaiškinimo versijos, atrandami niekur nepasireiškę ir mirę prisidengimo klubai, tada tiesiog susinarpliojama neišlendama tinkle. Nebūtų ir tų baisiųjų moralės sargų, kurie, atseit, patampo kai kam brangių asmenų skvernus, nors tai patys nuskriaustieji, būdami religijos tarnyboje, turėtų atsiminti, kad į jų darbus ir žodžius kreipiamas trigubai didesnis dėmesys ir reikalavimai, negu į paprasto mirtingojo.

Prie tokios rūšies aiškinimosi (geriau jį buvo palikti atlaidžiam užmiršimui) savaime ne išvengiama iškraipymų ir faktų klastojimo, kaip kad įvyko su buvusiu Toronto ALOKO pirmininku. Jam pagal žiburiečių versiją tako suvaizdinti ožio, ištrenkto iš bendro daržo roglė, kada tikrovė žmogus dėl šeimyninių rūpesčių paprasčiausiai buvo priverstas susyverti visuomeninei veiklai.

Atrodo, turėtų būti gaila ir liūdno, dėl tokių vienkartinų ir aiškių pasisakymų, kurie vieni geriausiai charakterizuoja, kokioje plynėje sėdi Kanados lietuviai, nežiūrint, kad jau baigiama bent formaliai sueiti į vieną šeimyną — lietuvišką bendruomenę. Jos ateitis, neprileidžiant optimistiško vaizdo, nėra per daug giedri: kartą klaidoj gimusi poza ir natūralus vaizdavimas visą laiką po truputį graužia žmogišką organizmą ir termometru pakilus aukščiau likis išsiskirstymas, o ne susibendrinimas. Toks finalas ironiškai apvainikuotų visą, kas buvo įsipareigota ir atsiekta emigrantiškoji buty.

Spiritualisto bendravimas su materialistu

RAŠO DR. G. I. ŽIDONYTĖ

André Maurois. *Nouveaux discours du Docteur O'Grady* (Grasse, 1950).

André Maurois, kurio *Sielų Svėrikas* (Le Peseur d'âmes) daugeliui skaitytojų yra pažįstamas iš lietuviško vertimo, šiemet išleido naują veikalą, kuriame plačiai dėsto savo įsitikinimus įvairiose šių laikų intelektualinio ir moralinio gyvenimo srityse. A. Maurois yra probleminio romano meistras, gerai žinomas kaip visuomeninio gyvenimo, ideologinio judėjimo, masių ir atskiro žmogaus psichologijos subtilus stebėtojas, ypač pasižymėjęs anglosaksiškos sielos tyrinėjimais.

Veikalo siužetas nesudėtingas: Irlandas Daktaras O'Grady dažnai važinėja po įvairius tarptautinius medicinos kongresus. Bet kur jis bevažiųotų, į Milaną, Zurichą, ar Ameriką, jis visada sustoja Prancūzijoje aplankyti Aurelle ir tęsti su juo intelektualinio pobūdžio pokalbius. Šie pokalbiai ir sudaro A. Maurois knygos turinį.

Autorius įtikina skaitytoją pokalbių spontaniškumu, natūralumu, neuždėdamas jiems planingumo antspaudą. Paprasčiausia smulkmena duoda jiems pradžią. Ypač įdomu, kad A. Maurois nekuria dirbtinių, romanui būdingų, personažų: ištikrųjų O'Grady yra jo draugas nuo pirmojo pasaulinio karo laikų, šiuo metu anglų sanitarijos generolas, garsus pasaulinio masto gydytojas, o Aurelle — pats autorius. Tad romanas autobiografinis, nors iš arčiau nepažįstas autoriaus skaitytojas to ir nepastebi.

Šie du romano veikėjai labai skirtingi savo qvasia, bet jie abu turi lygiai didelį norą bendrauti viens su kitu, abu giliai domisi viens kito vidiniu pasauliu. Idėjų kontrastiškumas yra jų draugystės pagrindas ir nuolatinio susitikinėjimo priežastis.

Susitikusiems draugams kalbos netrūksta: koks nors gydytojo šposas, ar Aurelle suprantamas noras paskaityti jam ką nors iš savo kūrybos, ar pacituoti jam kurį nors moderniųjų rašytojų, tuojau įtraukia juos į intensyvių ginčų, kur kiekvienas protauna savaip, gindamas savas, charakterio ir aplinkos nustatytas pozicijas. Abu draugai mėgsta psichologiją. Jų pasikalbėjimų temos liečia meilę, pavydą (kurs esąs ne aistros rūšis, o tik liga),

jausmų pasaulio santykį su civilizacija, seksualinius polinkius. Diskutuodami Freud'o teoriją, abu veikėjai nuklysta į pasaulį, kuriame būtų įgyvendintas schmidtizmas, t. y. pilnutinė asmenišką laisvė, kur paskiro individo elgesio akstinu būtų tik jo asmenišką gėrio siekimas.

Antisemitizmas nacių tarpe, kurs esąs niekas kitas kaip koldktyvinis išprotėjimas, ir kiti politinio, mofefizinio ar psichinio gyvenimo reiškiniai, pakaitomis patraukia veikėjų dėmesį. Abu draugai dalykus ima iš esmės, nuo individo palaipsniui prieidami prie visuomenės. Kiekvienas savo samprotavimą tvirtai pagrindžia.

Aurelle yra daugiau emocinis tipas, jis yra lydimas tam tikro misticizmo, nerimo. O'Grady, priešingai, yra vien pro to gerbėjas, ir savo draugą iš visokių iliuzijų siūlosi pagydyti grynai mediciniškomis priemonėmis.

A. Maurois lygiai gerbia abiejų veikėjų nuomonę, nieku nevaržo jų minčių nuoseklų rutuliojimosi. Šiuo savo romanu, A. Maurois duoda gražų tolerancijos ir bendradarbiavimo pavyzdį šiais visokeriopo fanatizmo laikais. Tatai ir sudaro malonumą dalyvauti Daktaro O'Grady naujosios Paskaitos, dvelkiančios giliu humanizmu, širdinga dviejų skirtingų sielų draugystę.

ISRADO MIRDIES GAIVINTOJĄ

Du Toronto universiteto daktarai J. Callaghan ir W. Bigelow sukombinavo elektrinį aparatą, kuriuo galima veikti širdį. Elektros srovės veikiamas, širdies raumuo pradeda veikti, jeigu širdis jau esti sustojusi ir atstatomas funkcijos reguliarumas, jeigu širdis esti to netekusi. Elektrodai į širdį įvedami per kraujagysles.

Tai labai įdomus ir svarbus išradimas, nes jo pagalba galima bus atgaivinti, nors laikiniam gyvenimui, jau mirusius žmones.

NORVEGAI GAMINA PIGŲ AUTOMOBILĮ.

Norvegija pagamina trijų ratų mašiną sveriančią 450 svarų ir parduodamą už 700 dol. Mašina revoliucinė keliais atvejais: jos šasi alumininis 10 colių storio; ji yra be durų, o keleiviai atsisietai nukelia stoliuką; ji 100 mylių reikalauja vieno galiono benzino.

1717 dienų enkavedistų naguose

Pasakoja Buchenvaldo 3184 numeris

II.

„... ir kur taip laisvai uždūsta žmogus“.

Po trijų Weimaro kalėjimo rūši mėnesių atnešė čiužinius. Šiaudai supelėję ir sutirūnyję. Sutepti. Bet koks malonumas! Mirdy Kremliaus budeliams už tokį „prograsą“ net padėkos kibirkštėlė sužibė. Džiaugias ir šuniui daugiau nepavydėjau šiaudų, kuriuose visoki „marginiai“ būdavo sapnuoja. Kad taip dar šuniui priderama lakalo gavus, tai būtų pusė vargo.

Kiek vėliau baigėsi ir vienu. Pirmą į mano vienutę imė tē Raudonosios armijos puskarininkų, gruzinų. Jis karo metu sužeistas pateko į vokiečių nelaisvę. Už „tėvynės išdavimą“ puskarininkų nuteisė mirti. Vėliau pakeitė dešimčiai metų kalėti. Antras — raud. armijos leitenantas. „Tėvynės išdavimas“. Mirties baismę pakeitė irgi dešimčiai metų kalėjimo. Trečias į vienutę pateko pusamžis vyras. Tėk žvilgsnį metus, matės, kad apsikūlusio esama. Jei pirmieji du visom progom dėjos „ščyrais“ komunistais, tai žilagalvis tylėjo. Pirmuo-

sius du išvedė. Likom vienu du. Jis kalbėjo gerai vokiškai. Vartydamas ant čiužinių, kartais pasikeisdavom kokį žodį. Jis matė mane kelis kartus iš Maslovo grįžęs, matė melynę po akim. Įsitikino, kad bijoti nėra reikalo. Kartą jam atsivėrė lūpos.

— Esu 56 metų. Dalyvavau Pirmajam Kare. Tuomet jau pažinau Austrijos nelaisvę. Paskui — revoliucija. Maskva. Įstojau į komunistų partiją. Baigiau universitete studijuoti. Pabaigus — karjera. Pradžioje ne kas, — II-jo rango statybos inžinierius. Vėliau prasikaliau iki pulkininko leitenanto laipsnio pasienio NKVD daliniuose. Ilgus metus dirbau Kaukaze, Persijos ir Tibeto pasieniuose vykdėme sustiprinimo darbus, tiesėme strateginius kelius, kasėme kanalus ir tt. Gaudavai, būdavo, kanalų kasimo projektus, taj net plaukai šiaušdavos. Kas drįs kojas ten kelti, kur velnias vaiko pėrėti netūptų. Pripratau. Prireikė tiek ir tiek darbininkų, tai pranešk NKVD atitinkamą vadaus įstaigai, o jie, žiūrėk, ir atvaro tūkstančius. Kai

pelkėse prilakdavo, susirgdavo ir išmirdavo, tai atsivėrė vėl naujų. Tibeto kalnuose sniego griūtys užgriūdavo ištisas darbininkų brigadas. Niekas galvos nekvaršindavo. Jų numerius sąskaitininkas perkeldavo į „į darbą neatvykusius“ skyrių sąrašą ir baigta.

Vėl karas. Patenku į vokiečių nelaisvę. Esu vokiečių kilmės, tai vokiečiai paleido. Važinėjau traukinio konduktorium ir buvau laimingas nei NKVD pulkininkas. Užėjo rusai. Traukiny mane atpažino viena kaukazietė iš Tifliso. Įskundė. Ir, še tau: — 25 metai komunistų partijos narys ir — mirties sprendimas. Komunistai man viską atėmė, net tikėjimą. Bet kas liko? — Tuštuma. „Už tėvynės išdavimą!...“ Tėvynė... „Široka strana moja rodnaja...“

Čia buvęs NKVD pulkininkas nutilo, o veide matėsi gilaus nusivylimo ir paniekos išraiška. Sugniaužė išbalusias, kaip popieris, rankas ir pro dantis skiemėnį po skiemėnio pradėjo košti:

„Da, da! Ja takoj drugoj strany neznaju, gdie tak volno dochnet čeloviek!“

Pasirašau.

Vieną naktį, po tardymo, mane pusgyvį imė į vienutę. Naktį kalbėtis griežtai draudžiama. Rytą, pamatęs mane visą sudaužytą, buvęs enkavedistų pulkininkas ir sako:

— Žinai, nieko nebus, turė-

si pasirašyti. Jei nepasirašysi, Maslovas visticiek tave užmuš. Aš jų metodus puikiausiai pažįstu. Jokių šansų nėra. Labai gali būti, kad, pasirašius, tave iškvies į karo tribunolą. Maslovas protokolą jau bus taip paruošęs, kad tu, gal, skaitomas žymiausiu prieš sovietus šnipu. Šiaip, paprasti šnipai ar smulkėsni nusikaltėliai, po teismo netampomi, bet teisiami už akių. Teisme galėsi parašą atšaukti, užteks parodyti žaidimą ir paaiškinti, kad pasirašei nepakeldamas kankinimų.

Paskutinės jėgos seko, ir aš paklausiau seno enkavedisto patarimo. Kai nuvedė pas Maslovą, nelaukiau mušimo ir tuoj pasirašiau.

Karo tribunolas.

1946 m. iš sausio šeštos į septyntą, pusnaktiais, nuvedė į „karo tribunolo posėdžių salę“. Tai vienas kalėjimo didesnių kambarių. Pora suolų. Prie šakų dvi raudonos marškos, o tarp jų — „visų vaikų tėvų“ portretas. Sargybiniai komanduoja stotis ir įeina II-tos šarvuotųjų divizijos karo tribunolo teisėjai: pirmininkas — majoras, sekretorius — leitenantas, teismo nariai — du kapitoniai ir vertėjas — žydas šneideris.

Kiek sėstelėjęs vėl atsistoja. Paima ir rankas vienintelį vieną lapiuką ir skaito:

„Aš (čia perskaitoma mano pavardė ir tt.) šnipinėjau prieš Sov. Sąjungą J. Amerikos Vals-

KULTŪRINĖ KRONIKA

PREMIJA ROMANUI

„Draugo“ korespondentų klubo iniciatyva Čiurlionio vardo ansamblis sutiko Čikagoje 1951 metų balandžio 29 dieną operos rūmuose duoti koncertą, kurio pelnas skiriamas premijuoti geriausiui romanui.

Nors visi lietuviai menininkai yra visuomenės macenatai, bet Čiurlionio vardo ansamblis tokiu tampa ir oficialiai.

Romanas turi būti parašytas mašinėle, nemažesnis kaip 200 puslapių ir patiekias juri komisijai ligi 1951 metų spalio mėnesio 1 dienos.

Pelnas, gautas už išplatintą atspausdintą romaną, skiriamas nuolatinei 1000 dolerių premijai sekantiems metams.

KOMP. BANAIČIO DAINŲ LEIDINYS

Komp. V. K. Banaitis išleido 3-čią sąsiuvinį liaudies dainų, harmonizuotų chorui. Netrukus išėsis ir 4-tas sąsiuvinis. Trečiąjį sąsiuvinį galima gauti pas autorių adresu: K. V. Banaitis, c. o. Karpis, 310 Chaunley St., Brooklyn, N. Y., U. S. A.

POLYNA STOKŠKUTĖ VYKSTA Į EUROPA

Dramatinis sopranas Polyna Stoškūtė - Stoska, kaip teigiama, iš Metropolitan operos esanti atleista. Dabar ji daro gastrolinę kelionę į Europą ir dainuosianti Barcelonoje ir kituose Europos miestuose.

— Los Angeles All City Art parodoje dailininkas P. Pužinas už savo kūrinių „Tremtinė“ laimėjo pirmąją premiją.

buvo nustatyta, kad šviesos spindulys per sekundę nueina 300.000 kilometrų. Dabar nauji tyrimai nustato, kad šviesos greitis esąs didesnis. Amerikos mokslininkai išmatavę tiksliau šviesos greitį ir radę, kad jis aštuoniomis myliomis greičiau einas. Tokiu būdu dabar konstatuojama, kad šviesa per vieną sekundę nueina 186.280 mylių.

VEŽYS PAVOJINGESNIS UŽ KARĄ

Anglijos valdžia surinko žinias iš 275 ligoninių ir nustatė, kad nuo vėžio ligos miršta daugiau žmonių, negu karo metu esti užmušama. Praėjusio karo metu anglų karių buvo užmušta 144.000, o vėžio liga kasmet susserga 100.000 žmonių ir iš jų daugumas miršta nesulaukę 60 metų amžiaus. Anglija todėl ypatingai susirūpino tos ligos plitimu ir dėl jos išpėjo visus gyventojus.

SCENOS MYLĖTOJŲ BŪRELIS

Buenos Aires Lietuvių klubo suvaidino komediją „Uošvė“ namus — tylos nebebus“. Kaip rašo „A. L. B.“, žiūrovų tarpe buvo didelis lietuvių draugų buv. Argentinos konsulas Lietuvoje p. Arnaldo Barsanti su žmona.

LIETUVOS ISTORIJA NERANDRA PRENUMERATORIAI

Lietuvos Istorijos prenumeratoriai Kanadoje, Alb. Kantvydas, V. Žemaitis, J. Nakas, St. Barauskas prašomi atsiųsti žemiau dedamą adresą, nes anksčiau turėtu adresu pasiųstos knygos sugrįžo atgal, neradusios prenumeratorių: Patria, 45 St. Johns Pl., Stamford, Conn., U. S. A.

LIETUVAITĖ PARUOŠĖ DU BALETUS

Lietuvos val. bal. art. Janina Drazdauskaitė — Čiunovienė Australijoje, Perth mieste, dirbdama L. Wilson studijoje, paruošė du baletus — Čaikovskio „Gulbių ežerą“ ir Delibes „Coppelia“, su kuriais dabar gastroliuoja pietinėje Australijoje minėtos Wilson „Caravan Ballet“.

1950 METŲ NOBELIO LAUREATAI

Negras dr. R. J. Bunhce, kuris sutaukė žydus su arabais, gavo 1950 metų Nobelio taikos premiją.

Medicinos premija paskirta trimis mokslininkams: gydytojui dr. Hench ir biochemikui dr. E. Kendall, kurie atrado hormonų ir vaistų nuo artrito ir chemikui dr. Reichsteinui, kuris padarė naujų išradimų hormonų srityje.

Fizikos premija paskirta Bristolio universiteto prof. C. F. Powel už atomo branduolio tyrimėjimus ir fotografijos išradimus.

Literatūros premija paskirta anglui B. Russell — filosofui, matematikui ir moralistui.

1949 metų literatūros premija pripažinta novelistui W. Faulkner.

„NEMUNAS“ EINA TOLIAU

Iš tikrų šaltinių sužinota, kad literatūros žurnalas „Nemunas“, kurio neseniai išėjo 2 numeris, netrukus išleis 3 ir 4 numerius. Žurnalas eis reguliariai, kaip nustatyta jo planuose. „Nemuną“ redaguoja rašytojas L. Dovydenas. Jo adresas: 2140 Brick Ave, Scranton, Pa., USA.

— Amerikoje pradeda pasizymėti naujas dramatinis sopranas F. Korsakaitė.

viens ar daugiau kartų tave mušiau? — kiek atlyžęs Maslovas klausia.

— Sakiau... kad kalta mane mušėte... — lyg ir ieškau „kaltės“ švelnesnių pusių.

Maslovas nusigręžia į vertėją, paskui paneria, į grindis akis ir po nosim gardžiuojasi:

— Oo, ne kartą mušiau!... daviau, bradiaga, daviau, oi, daviau! Gaila, kad neužmušiau, kaip gaila...

Paskui visai gražiuoju:

— Aš tikiu, kad tu nešnipinėjai, bet tave, gal, koks amerikiečių karininkas užprašė parašyti išpūdžius apie raudonąją armiją ar ką panašiai?

Atkurtu, kad kaltas mano motociklas. Prašau laikytis teismo sprendimo ir paleisti. Jis ir tai atsako velnišku juoku. Girdi čia ne amerikiečių ar angli karininkai teisia, bet rusų. Jie teisia, kaip jiems patinka ir apie išteisinimą nėra kalbos. Apie 16 val. grąžino į rūšį, o 18 val. vėl atgal pas Maslovą.

— Stok! — sėsk! — suglausk kojas! — nesvyruok! — stovėk ramiai! —

Siomis komandomis ištisas valandas mane kankino. Apie 22 val. Maslovas pareiškė, kad už jo brangaus laiko gaišinimą jis suvedžiojimą, mane patraukė parašą atšaukti. Dabar man siąs teismo atsakomybė. Už parodyd, kad vietoj pastipsiu! Atsineša lazda, šmagoja bizūnu. Bet nieko.

— Tai kaip sakei teisme: —

LIETUVIŲ LITERATŪROS,
MENO IR MOKSLO
METRAŠTIS

„Literatūra“
„Dabar, kada gyvename ant-
raį, dar žiauresnį spaudos
draudimo laikotarpį, tenka
džiaugtis kiekviena mūsų kny-
ga, kuriai pavyksta išvysti pa-
saulį“, vienoje vietoje pasake
prof. Vaclovas Biržiška.

Pirmojo spaudos draudimo
laikotarpiu rusų caras buvo už-
draudęs lietuviams spausdinti
knygas lotynų raidėmis, antro-
jo spaudos draudimo laikotarpiu
lietuviams iš viso uždraus-
ta spausdinti knygas.

Visa tai, kas dabar Lietuvo-
je lietuvių kalba (ir kol kas dar
lotynų raidėmis) atspausdina-
ma okupacinės valdžios ir yra
rusiškojo komunizmo propa-
ganda.

Dabar lietuviška spauda, te-
gali išvysti pasaulį svetimuose
kraštuose, kur jai, deja, nėra
lengvos sąlygos. Todėl ir ten-
ka džiaugtis kiekviena lietuviš-
ka knyga, kuriai pavyksta iš-
vysti pasaulį. Šis džiaugsmas
juo didesnis, juo knyga vertin-
gesnė, o tokia neseniai yra Či-
kagoje išėjusi „Literatūra“, iš-
leista Čikagos Lietuvių Litera-
ros Draugijos.

„1944 metais, kada visi ry-
šiai su Lietuva buvo nutrauk-
ti, o Amerikoje buvo nepaprastai
tvanku nuo karo ir lietuviš-
kų smuklių dūmų, būrelis či-
kagiečių nutarė įieškoti būdų
kultūriniam darbui atgaivinti“,
sakoma įžangoje.

Įsisteigė Čikagos Lietuvių
Draugija, be kitų darbų,
1949 metais buvo paskelbusi
konkursą geriausiame romanele
parašyti, kurio vertinimo komi-
sijos nutarimai yra metraštyje,
taip pat pirmą premiją laimė-
jusi Aloyzo Barono novelė
„Srovė“.

Be šios ilgokos novelės (50
su viršum puslapių) metraštyje
yra keli trumpi dailiosios lita-
ratūros kūrinių: Sonės Pi-
piraitės eilėraščiai, Miko Šilei-
kio „Svajonė“, J. Jazmino „Ro-
žės“, Kazio Jakubėno eilėraš-
čiai, parašyti vokiečių okupaci-
jos metu, poetui besislapstant
Alytaus miškuose, Pie Baro-
jos „Marichu“ (vertimas iš is-
panų kalbos), Kastyčio Gliau-
dos eilėraščiai ir Vytauto Ma-
černio, jauno poeto, mirusio
antros bolševikų okupacijos me-
tu, dar niekur nespausdinti so-
netai.

Be dailiosios literatūros kū-
rinių, metraštyje yra labai ver-
tingi mūsų mokslininkų raštai:
prof. Igno Šlapelio „Estetinis
jausmas ir jo reikšmė žmogaus
gyvenime“, prof. Vaclovo Bir-
žiškos „Tariamasis lietuvių se-
novės raštas ir jo įieškojimas“,
prof. Vlado Stankos „Pikto
šaltinis“, dr. Petro Joniko

„vą teko dar kelis syk „svečiuo-
tis“, bet daugiau nemušė.

Vėl slinko savaitės. Rūsiuo-
se, lygiai ir visame kalėjime, vi-
rė „rugiapjūtė“: čia užvers vi-
sas tuščias kertes naujais kali-
niais, tai vėl išgabena nežino-
mam likimui. Naktimis grįžė iš
tardymų, unkštė sūlaužytais
kaulais „šnipai“, „išdavikai“,
„sabotažininkai“ ir visoki „ka-
pitalistų agentai“. Kiekvieną
tardė vis kitas tardytojas. Kiek
vienas tardytojas turėjo savo
tardymo „metodus“: vienam
patikdavo dantys, kitas kalinio
galva norėdavo pramušti sien-
as, trečias išmėgindavo savo
batų stiprumą, ketvirtas varto-
jo visas sovietų tardytojų „lais-
vojo stiliaus“ grumtynių prie-
mones. Vienas dar buvo, kuris
auką pasodindavo ant kėdės
briaunos, kojas liepdavo pakel-
ti aukštyn, pats atsisodavo už-
pakalyje ir vienu ypu ištrauk-
davo kėdę. Kai tokį, kaip ske-
letas išdžiūvusį, po tardymų
grąžindavo, ant kojų nė pasie-
ptiept negalėdavo.

Mano žaizdos negijo ir pūlia-
vo. Kūno temperatūra pakilo.
Sus kilo lūpos ir liežuvis. Dru-
gys krėtė. Kovo mėn. jau ne-
pajėgiau ant kojų pastovėti.
Laukiau, kada nereikės nu-
busti. „Tardytojas“ Maslovas,
matyt, irgi to laukė, bet kai pri-
reikė mano „lovos“ kitam, ba-
landžio 17 d. neštuvais išnešė
ir įgrūdė į įngvąją mašiną.
Mašina pajudėjo pirmyn.
Bus daugiau.

ATKVIESKIME VISUS TREMTINIUS LIETUVIUS
NORINČIUS EMIGRUOTI Į KANADĄ.

Visiems yra žinoma, kad dar
nemažas skaičius lietuvių trem-
tinių yra stovyklose Vokietijoje
ir Austrijoje. Be to, daug
yra vargstančių nepakenčian-
mose kasyklų sąlygose Belgi-
joje. Yra daug norinčių išva-
žiuoti iš Anglijos, Prancūzijos,
Italijos, Maroko ir kitur. Dėl
nepakenčiamų klimatinio sąly-
gų daug tautiečių norėtų išva-
žiuoti iš Brazilijos, Venezue-
los ir kitų Pietų Amerikos vals-
tybių.

Kiekvieno iš mūsų yra parei-
ga tiems savo broliams ir se-
serims tautiečiams padėti. Rei-
kia pastebėti, kad dauguma tau-
tiečių yra tą savo pareigą su-
pratę ir yra daugiau ar mažiau
tremtinių į Kanadą atkviatę.
Bet yra dar daug ir tokių, ku-
rie nėra nieko atkviatę. O pa-
dėti ir laiku padėti savo bro-
liams ir seserims tautiečiams,
yra kiekvieno žmoniška ir kri-
ščiioniška pareiga.

„Nuo Mažvydo iki Jablons-
kio“, dr. Kazio Griniaus „Apie
gyvačių dievaitį Atžingį“, Do-
mo Veličkos „Pagrindiniai žmo-
gaus kūrybos charakterio bruo-
žai“ ir dr. J. Puzino „Lietuvių
kilmės teorijos amžių būvyje“.

Metraštyje puošia šių dailininkų
meno darbų reprodukcijos:
Viktora Petravičiaus — Duk-
ters portretas, Miko Šileikio —
Poilsis, Petro Kiaulėno — Dia-
ne Conivet, Miko Šileikio —
Prieplauka, Anupro Barausko
— Valkstys ir Portretas, Kazi-
miero Varnelio — Nature Mor-
te ir Pauliaus Augiaus — Ilius-
tracija.

Kaip iš šios trumpos turinio
peržvalgos matyt, metraštyje yra
sudėtinis kūrinys mūsų poetų,
rašytojų, dailininkų ir moksl-
ninkų. Jame, be to, žymi gabių
redaktorių ir kruopščių leidėjų
ranka.

Šia lietuviška knyga, atsira-
dusia mūsų sunkiose sąlygose,
tikrai gali pasidžiaugti kiekvie-
nas lietuvis.

Mes kreipiamės į visus mie-
lus tautiečius, gyvenančius Ka-
nadoje, su šūkiu: „Tenelieka
nė vieno lietuvių tremtinio-nės,
kurie norėtų čia atvykti, neat-
kviesto į šį kraštą“.

Šis kraštas yra įvairių lais-
vių ir demokracijos kraštas.
Kraštas yra dar retai apgyven-
tas. Čia yra daugiau galimybių
kiekvienam savarankiškai įsi-
kurti ar dirbti savo specialy-
bės darbą. Atlyginimų ir gy-
venimo standarto atžvilgiu, Ka-
nada stovi pirmoje eilėje po
Jungtinių Amerikos Valstybių.
Šiuo metu ir ateityje šiame
krašte numatoma didelė darbo
jėgos paklausa.

Teko patirti iš atsakomųjų
Kanados Emigracijos Ministe-
rijos pareigūnų, kad nuo emi-
gracijos įstatymo nuimama
daug varžtų ir sudaromos daug
lengvesnės sąlygos visiems no-
rintiems įvažiuoti į Kanadą iš
visur šiaurės geležinės uždang-
gos. Dabar į Kanadą yra lei-
džiama įvažiuoti ir buvusiems
priešo armijos kariškiams, Ma-
žosios Lietuvos lietuviams, miš-
rioms šeimoms ir t. t., žodžiu
sakant, leidžiama įvažiuoti vi-
siems, kurie nėra visiškai ligo-
niai ir nusikalta prieš to krašto
įstatymus, kuriame šiuo metu
gyvena. Atkviesti galima bet
kokios specialybės asmenį į bi-
le kokį darbą. Kiek yra žino-
ma, iš emigracijos pareigūnų
pusės, darbo ir sutarčių atliki-
mo visai nebus paisoma. At-
kviatėjas turės pasirūpinti tik
pastogę tol, kol atvykęs susi-
ras sau darbą.

Delhi, Simcoe, Tillsonburgo
ir gretimų apylinkių lietuvių,
reikalingų atkviatimo doku-
mentams sudaryti blankų—ap-
likacijų galės gauti šiose vieto-
se:

1. Vincas Treigys, R. R. 1,
Simcoe, Ont. Telef. 9 r. 2
Delhi, Ont.
2. Julius Stradomskis, Delhi,
Ont. Telef. 77 Delhi, Ont.
3. Stasys Augustinavičius sen.,

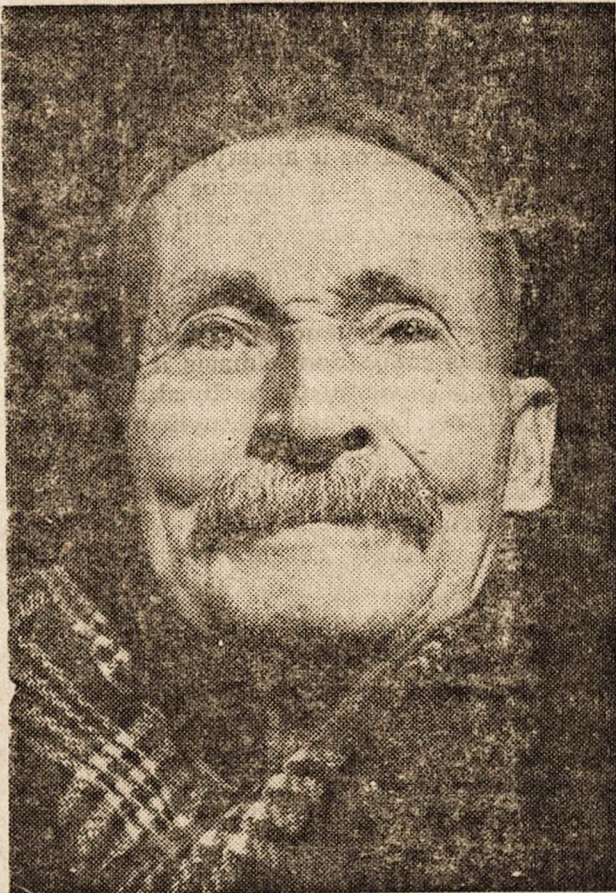
R. R. 4, Tillsonburg, Ont.
Telef. 602 r. 15 Tillsonburg.
Mes pranešime visur į lietu-
vių tremtinių centrus ir jų
spaudą, kad painformuotų vi-
sus lietuvių tremtinius, norin-
čius emigruoti į Kanadą. Kas
norės galės apie save žinias rei-
kalingas dokumentų sudary-
mui duoti asmeniškai aukš-
čiau nurodytiems asmenims.
Arba vietose tremtinių cent-
rų giminačių, draugų, kaimy-
rai galės sudaryti bendrus no-
rintųjų Kanadon įvažiuoti sara-
šus. Siunčiant bendrus sara-
šus, mes prašytume nukreipti

šus, mes prašytume nukreipti
į Kanados lietuvių laikraščius
„Nepriklausoma Lietuva“
Montrealy ir „Tėviškės Žibu-
riai“ Toronte, administracijas
bei Kanados Lietuvių Bendro-
mės Centrą, Montrealy (3994
Rosemount Blvd). Šie sara-
šai bus paskelbti minėtuose
laikraščiuose.

sekti spaudą. Čia galima bus pa-
sirinkti norimą atsikviesti as-
menų skaičių ir gauti žinias rei-
kalingas sudaryti dokumentus.
Mes manome, kad mūsų pa-
vyzdžiui pasaks ir kitų Kana-
dos lietuvių lietuvių.
Tad visi, mieli lietuvių, pa-
gal galimybę, atlikime savo tau-
tinę pareigą!

K. L. B-nės Delhi Apylinkės
Laikinasis Komitetas ir
Tillsonburgo Lietuvių Ūkinin-
kų Klubu Valdyba.

Kiekvienas turi taupymo tikslą

PASIRUOŠKIME SAVARANKISKUMUI PER

CANADA SAVINGS BONDS

Simtai tūkstančių iš visų gyvenimo sričių kanadiečių, pirkdami
Canada Savings Bonds, reguliariai taupo dalį savo pajamų. Šios
santaupos gali praversti skubaus reikalo atveju, nes Canada Savings
Bonds galima kiekvienu metu kiekviename banke iškeisti į pinigus
pilna jų nominaline verte su užaugusiais nuosimčiais.

Norėdami palengvinti šių bonų įsigijimą, pirkite Canada
Savings Bonds per savo darbovietės Taupymo Planą. Taip pat
galite įsigyti bonus per atstovybes bei per savo banką mokant iš
karto ar dalimis.

5-ji laida parduodama dabar!

RENE BOURDAGES Reg'd
MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ
SIUVĖJAS

Aukščiausios kokybės vyriškų ir moteriškų rūbų siuvykla.
Telef. FRontenac 9141. Res. CL 4746.
Kampas Mount Royal. Brebeuf,
įėjimas: 4504 Brebeuf Street.

DOMINION GENCIES IMMIGRTION BUREAU
16 Woodworth Bldg.,
PORT ARTHUR, CAN.

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Kanadą, prašau kreiptis į
mūsų įstaigą, kuri jau ilgas laikas, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvai-
rių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias
pasaulio šalis.

PASIDARYKIM ATEITĮ BE RŪPESČIŲ — APSIDRA USKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIUNO AGENTUROJE
MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudos agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų,
susirgimų ir kt., patarnauja susidūrus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų verti-
mais statybų paskolomis ir tt. Skambinkite telefonu arba užėikite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemont,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Kasdien rytais iki 9 val.
Pirm., antrd. ir ketvirtad.
Vakaraš nuo 6 iki 10 val.

PASAULIO LIETUVIŲ KULTŪROS ŽURNALO

AIDU

PLATINIMO VAJUS

lapkričio, gruodžio, sausio ir vasario mėnesiais

AIDAI yra mokslo, literatūros bei meno ir visuome-
ninio gyvenimo žurnalas.

AIDAI puoselėja tautinę kultūrą ir savo puslapiuose
talpina lietuvių mokslininkų, rašytojų ir
menininkų naujausius kūrybos darbus.

AIDAI apjungia visus pasaulio lietuvių, kuriems
rūpi lietuviškoji kultūrinė kūryba, tautinės
gyvybės išlaikymas ir Lietuvos nepriklausom-
ybės atgavimas.

AIDUS redaguoja redakcinis kolektyvas sudarytas iš
žymių lietuvių kultūrininkų su rašytoju Ant.
Vaičiulaičiu priešakyje.

AIDU prenumerata me tams: JAV ir Pietų Ame-
rikoje \$ 5.00; Kanadoje — \$ 5.50 (kanadiš-
ki — \$ 6.00); kituose kraštuose — \$ 6.00.
Atskiras numeris JAV — 50 c; kitur 55 c.

AIDU administracijos adresas: Aidai, Kennebunk
Port, Me.

VISI KVIEČIAMI Į KULTŪROS ŽURNALO

AIDU

PLATINIMO TALKĄ

Tenelieka nė vieno lietuvių, kurs neskaitytų

AIDU

LIETUVIŠKA

BALDU KRAUTUVE

IR DIRBTUVE.

PARDUODAME GATAVUS, PRIIMAME UŽSAKYMUS
IR PATAISYMUS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

DAŽYKLA

SAV. JURGIS MERKYS,

251 St. John St. Longueil. Telefonas: 7578.

Dažo paltus, sukneles, visokius kitus drabužius ir vi-
sokias medžiagas.

20-ties metų patyrimas — geriausia garantija už atlie-
kamą darbą.

PAPIGINTOS KAINOS LIETUVIAMS!

OTTAWOS KRONIKA

— B-nės Vadovybė ruošiasi paminėti Lietuvos Kariuomenės įkūrimo šventę — lapkričio 23-čiąją.

— Lietuvių surašymas šioje apylinkėje, atrodo, jau baigtas, ruošiamasi galutiniam persitvarkymui: išsirinkti vietas vadovaujamuosius organus jau pagal K. L. B-nės statutą.

— B-nės Vadovybė tikisi, kad neliks nė vieno jos apylinkėje lietuvių, kuris nesuteiks pagal savo išgalę didesnę ar mažesnę auką Tautos Fondui, nes šiuo metu yra paskelbtas visoj Kanadoj Fondui kaupti lėšų va jus; vajas baigiasi gruodžio mėnesį. Patogiausia aukas įteikti B-nės Vadovybės nariams.

— B-nės vadovybė šiuo metu sudaro: V. Trečiokas — pirmininkas. J. Šimanskis — išdėstas ir J. Vaičius — sekretorius.

— Šios apylinkės lietuvių tarpe yra noras į „NL“ kreipimąsi padėti įsikurti naujoje vietoje iškeliamai spaustuvei; negalį iš karto pasiūsti 10,— \$, mano tai dalimis atlikti, pranešdami apie tai savąjį pažadą.

— Prieš kurį laiką V-bos sekretorių tautietį Vaičių buvo ištikusi nelaimė: bedirbdamas nukrito nuo stogo ir susižeidė koją ir galvą. Šiuo metu jaučia si beveik pasveikęs.

— Spaudos platintojas p. Šimanskis yra gavęs naujų lietuviškų knygų siuntą, kurias mie

lai išplatina. Tautiečiai, nori išgyti jų, kreipiasi tel. 64037 arba sekmadieniais sueigu metu Sister of Service patalpose. Jis taip pat tikisi parūpinti šventinių lietuviškų sveikinimo atviručių.

— B-nės meninė pajėga — p. Šimanskis — pastaruoju metu yra dažnai kviečiamas labdarinių kanadiškųjų organizacijų dalyvauti jų ruošiamuose koncertuose.

Pastarųjų dviejų savaitių bėgy jam teko koncertuoti senelių prieglaudose, džiovininkų sanatorijoj ir Dominion Church — Anglikonų bažnyčioje minint jos 120 metų jubiliejų.

Šiuo metu, kiek leidžia sąlygos nuo sunkaus dienos darbo, p. Šimanskis ruošiasi didesniam pasirodymui, į kurį jau yra iš anksto angažuotas.

— Vasaros ir ankstybojo rudens metu lietuviškosios sueigos kiekvieną sekmadienį Sister of Service patalpose, 478 Albert Str. buvo gerokai palyginti sumažėjusios. Besiartinant žiemai, jaučiamas vėl didesnis jomis domėjimasis ir didesnis pavienių tautiečių aktyvumas bendrais lietuviškais bendruomeniniais reikalais.

Naujokas.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS

— galima naudotis virtuve. 359 — 8 Ave. Ville Lasalle.

BALTICKA

Lietuvis batsiuvis.

Pataisymai ir užsakymai.

5355 Verdun Ave., VERDUN

Tel. HE 4547.

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd, Ville Emard, Montreal, Trambvajus 36.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAIDOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOSES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Edmond COURCHESNE

Advokatas

CIVILINĖS IR KRIMINALINĖS BYLOS.
10 ST. JAMES ST. W., KAMB. 308
TEL. HA 4607 MONTREAL.

Arvida ir darbai aliuminijaus fabrikuose

Arvida, P. Q. Kartkartėmis „NL“ pasirodo korespondencijų iš Arvidos pažangės, atseit iš mūsų gyvenimo. Šia proga noriu gerb. skaitytojus, bent trumpais bruožais, supažindinti su Arvida.

Arvida yra į šiaurę nuo Quo beco, už Laurantidės parko, netoli Sauenay upės krantų, kuri išteka iš Lake St. Jon ir išsilieja į St. Lawrence upę prie Tadoussac.

Miestas, įsikūręs prieš 25 metus, greitai laiku išaugo iki 12.000 gyv. didumo. Vietovė virš minėtu vardu buvo pavadinta pagal Arthur Vining Davis, vieną pirmųjų Amerikos aliuminijaus pramonės steigėjų. Kadangi Arvida yra svarbiausias Kanados aliuminijaus žaliavos gamybos centras, užtat čia aliuminijus dažniau sutinkamas ir gyvenime. Pav. gatvių apšvietimo stulpai, namai bei tiltai statomi iš aliuminijaus. Tai yra iš dalies reklama konkurencijoj su plienu, bet kartu ir praktiškas medžiagos panaudojimas.

Kiek plačiau Kanados spaudoje buvo paminėtas Arvidos tilto atidarymas, įvykęs š. m. liepos 16 d. Tiltas yra prieš

elektros jėgainę Shipshaw No. 2 ant Saguenay upės. Tiltas ilgis 504 p., plotis 32 p. arkos ilgis — 290 p. ir aukštis 47½ pėdų. Svoris 360.000 svarų (plieninis svėrų 875.000 svarų), stiprumas — 40 tonų. Statybos darbus atliko Dominion Bridge Co., Ltd. Forma panašus į Niagaros tiltą, skirtumas: Arvidos tiltas mažesnis, bet višas iš aliuminijaus.

Daugumos miesto namų savininkas yra Aluminium Co. of Canada, Ltd. Privačių savininkų tėra apie 400. Kompanijos namų nuomos nėra aukštos. Nei tavernų, nei restoranų su „kietais“ gėrimais nėra.

Vienintelė pramonė, kuri yra esminis pajamų šaltinis tūkstantiams vietos gyventojų, yra aliuminijaus žaliavos gamyba. Kompanija savo dispozicijoj turi Port Alfred uostą, geležinkelį tarp Port Alfred ir Arvidos bei 3 elektros jėgaines: Isle Maligne — 540.000 h. p., Shipshaw No 1 — 300.000 h. p. ir Shipshaw No 2 — 1.200.000 h. p. Dabar pradėta statyti nauja jėgainė ant Peribonka upės — 400.000 h. p. Darbai numatyti užbaigti per 4 metus. Aluminium Co of Canada,

AUKŠTA KOKYBĖ - ŽEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.

5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14 \$ 6.75	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18 \$ 9.80
2 sv. m. p. kavos	Nr. 15	5 sv. g. k. taukų	Nr. 19
½ sv. kakao		2 sv. šokolado	Nr. 19 \$ 9.50
½ sv. šokolado	\$ 5.20	5 sv. m. p. kavos	Nr. 20
¼ sv. arbatos		10 sv. cukraus	
11 oz. kompoto		12 plyt. bulijono	
4 sv. m. p. kavos	Nr. 16	3 sv. g. k. taukų (skardinėje)	
1 sv. kakao		2 sv. m. p. kavos	
1 sv. šokolado	\$ 8,90	1 sv. Aliaskos Salmon	\$ 7.15
½ sv. arbatos		½ sv. kakao	
22 oz. kompoto		¼ sv. arbatos	
2 sv. m. p. kavos		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
1 sv. ryžių		1 „Qua. alyvos“ „Mazola“	
4 oz. Salmon	Nr. 17	1 sv. saldinių	\$ 6.00
4 oz. Tuna		½ sv. kakao	
6 oz. liežuvio	\$ 6.50	¼ arbatos	
1½ oz. j. pipirų		12 sv. gr. k. taukų	Nr. 22 \$ 6.00
4 oz. kokoso			
¾ oz. kardamono			
1½ oz. cinamono			
1 oz. majorano			
1¾ oz. paprikos			

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsiklausi kuro.

HONEST AID, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

SESIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite: Leslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294. Westmount, Quebec.

ATEITIS BE ROPESCŲ.

ŠEIMA APRŪPINTA.

Geriausia proga apsirūpinti ateitimi ir išvengti gydomosi išlaidų jeigu laiku apsiūrausi,

„THE MACCABEES INS.CO.“

kuri jau 72 metus sąžiningai patarnauja ir draudžia nuo nelaimingų atsitikimų, ligos atveju ir specialiai mažamečius vaikus.

Informacijas teikia ir apdraudimą atlieka naujai paskirtas atstovas:

JONAS BERŽINSKAS,

88 Annette St., Toronto, Ont., telef. LY. 2816.

P. S. Draudimas atliekamas ir provincijoje gyvenantiems (šeštadieniais ir sekmadieniais).

Edouard MONDOR

Notaras

10 ST. JAMES ST. W., KAM. 308.
TEL. LA 5022 MONTREAL.

Ltd. savo skyriais apjuosia visą pasaulį, išskyrus Sovietų kontroliuojamas sritis ir U. S. A. Administracijos centras — Montreal, P. Q., Sun Life Bld'g. Pažymėtina, kad aliuminijaus žaliavos gamybai kompanija viską atsiveža Kanadon iš kitų kraštų, pav., bauxite (specialus molis) iš British Guiana, P. Amerika, cerylite iš Grenlandijos ir t. t. Čia naudo jama tik elektros ir žmonių jėga.

Fabrikas užima maždaug 1½X¾ mylių plotą. Jame dirba apie 5.000 darbininkų (tarp jų 5 lietuviai) ir apie 1.000 ad ministracijoj. 1949 mt. periode buvo pagaminta 288.000 metrinų tonų aliuminijaus žaliavos (1948 — 297.000 to.). Be to čia gaminama: aliuminijaus da ai, sodai ir kt. ž.

Paskutinių mėnesių bėgy buvo gan įdomu stebėti darbininkų gyvenimą. Iki šiol čia darbininkus atstovavo Syndicat Nationaux, Inc. Prieš keletą mėnesių čia įsisteigė CIO skyrius ir pradėjo organizuoti darbininkus į savo eiles. Pradžioj jiems sekėsi neblogai ir savo laiku net buvo sutraukę daugumą darbininkų į savo gretas. Jų programa aiški ir skambi — aišku, kiekvieną darbininką viliojanti.

Bet gi, kai atėjo laikas derėtis su kompanija dėl naujos darbo sutarties, buvo jau aišku, kad prie derybų stalo sėsis darbininkus atstovauti Syndicat Nationaux ir seni prityrę biznieriiai iš kompanijos pusės.

Ir kodėl? Kodėl ne CIO, gal kas klaus? Praeiviui arba tolimesnėse Kanados provincijose gyvenančiam, gal būtų neaišku, kodėl vietos prancūzai nemėgsta internacionalinės CIO, bet mums čia yra pilnai aišku. Syndicat Nationaux yra katali-

ška organizacija ir svarbiausia „national“, o CIO internationalinė.

Taip ir norisi jums papasakoti apie vykusias derybas bei susitarimą. Sindikatas, prieš pradėdamas derybas, patiekė maždaug tokią programą: 20 ct. priedas už val., 5 apmokamos šventės vietoj dabartinių 2-jų, 2 savaitės apmokamų atos tojų išdirbusiems 3 mt. ir 3 sav. — išdirbusiems 15 mt., 40 darbo val. savaitėj ir dar keltas smulkmenų.

Reiktų prisiminti, kad maža kompanijų beliko Š. Amerikoje, kurios dar praktikuotų 48 darbo val. savaitę, bet pas mus dar galioja. Pagrindinis atlyginimas iki šiol 90 ct. už valandą.

Po ilgų derybų, galop kompanija pasiūlė: 10 ct. priedą už val., prie to dar 1 ct. pamainų darbininkams, 2 sav. apm. atos tojų išdirbusiems 3 mt., trumpoj ateity pakėlimą atlyginimo amatininkams ir dėl tolimesnių smulkmenų derėtis vėliau.

Sindikatas matomai šių sąlygų nenorėjo priimti. Šaukėsi tarpininko iš vyriausybės pusės. Šis dėl kažkokių aplinkybių neatvyko. Taip sindikatui nieko kito nebeliko, kaip tik su kompanijos sąlygom sutikti. Streiko skelbti negali, nes be finansavimo streikuojančių neapsitų (dėl šeimų gausimo), o finansuoti neturi iš ko.

Kitas reikalas būtų su CIO, nes jiems būtų užtekę kapitalo finansuoti nors ir keletos savaičių streiką. Pagaliau kompanija prie rimto streiko ir neprišileistų, nes, dabartiniu metu, per daug užsakymų turi.

Naujoji sutartis išgalioja š. m. lapkričio 16 d. Taigi uždirb sim daugiau, belieka tik laukti spontaniško įkainų pakilimo visose apylinkės krautuvėse.

V. U.

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų į anglų k. Tarpininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont. Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

PARDUODAMAS

PUIKUS KARAKULIO PALTAS (Persian Lamb) naujo 1951 metų stiliaus, ūgis (size) 18 ar 20. PROGA UŽ \$ 125.00. Tel. GR 1827 (Montreal)

TR. 8112

Skaniai užkąsite, atsigersite gaivinančių gėrimų ir pasiklausysite plokštelių muzikos

LIETUVIŲ SVETAINEJE

pas BRONIŲ JAZOKĄ

7682 EDWARD St. (kampas 6 av.), VILLE LASALLE.

ĮVAIRIŲ MAŠINŲ — KARŲ TAISYMAS

IMPERIAL AUTO COLLISION

G. KERAITIS,

Motorai, sparnai, durys. Taipogi dažymas pagal didelį spalvų pasirinkimą. Mašinos paimamos iš namų ar iš sugedimo vietos kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro, iššaukiant telefonu JU 4773.

— Lietuviams patarnaujame papigintomis kainomis. — 561 — KEEL ST. TORONTO, Ont. —

Lietuviška moteru kirpykla

Daro šukavimą, pusmeti nius ir trumpalaikius frizavimus, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ

(B. M. Dodon)

2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

LAROSE & LEFEBVRE

Nejudomas turtas.

Lietuvis atstovas A. ŽARNAUSKAS (A. J. Zarnon).

Sąžiningai patarnaujame lietuviams, perkant bei parduodant namus ir visų rūšių biznius.

Duodame išsimokėjimui su 1 ir 2 mortgage.

2057 St. James St. W., Montreal. Tel. WI 0227

(Dieną ir naktį)

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

DEL P. P. ARMALIŲ NELAIMĖS.

L. K. L. B. Valdybai. „Nepriklausomoje Lietuvoje“ Nr. 41 klausimų ir atsakymų skyriuje buvo paskelbta, kad L. Armalis, kaip nustojęs sveikatos ir negalįs užsidirbti sau ir šeimos išlaikymui, Imigracijos Ministerijos yra numatomas grąžinti atgal į Vokietiją, arba į kilimo kraštą. Mums, lietuviams, tai yra skaudus sprendimas. Suprantama, kad Vokietija ligonio ir negaliojančio nepriims. Lieka tik kilimo kraštas. Ten grąžinimas — mirtis. To mūsų okupantas tik ir laukia.

šeima. Tuo pačiu susidarytu garantija išlaikyti p. Armali ir jo šeimą ir atpultų deportavimo klausimas. Rouyn-Norandos ir jos apylinkėje gyvenantieji lietuviai suaukavo kuklią auką sumoje — \$ 47,—.

Sia auką prašome įteikti arba persiųsti p. L. Armaliui. Apie įteikimą pinigų nuolankiai prašyčiau pranešti.

Su pagarba **V. Gudelis,** Vald. Pirmininkas.

P. S. Prašymas išpildytas. „NL“

PADĖKOS

„DAINOS“ GRUPĖS
PIRM. M. YOKUBYNIENĖS
PADĖKA:

Anelės Steponavičienės Merginų Choro iš Chicagos apsilankymas Toronte, spalio 28 d. buvo didelis dalykas. Tam reikėjo didelio pasiryzimo ir pasišventimo iš choro ir jo vedėjos pusės. Viltis, pasitikėjimas suburtomis jėgomis ir lietuvišką visuomenę — dar kartą

apvainikavo dainiečių pastangas, pasitarnauti menui, kultūrai ir labdarai.

Sia proga, maloniai prašau priimti „Dainos“ grupės vardą, pagarbą, širdingą padėką. gerb. p. A. Steponavičienei, solistėms, visam chorui ir p. A. Kučiūnui, už Jūsų visų nenuilstamas pastangas kelti ir ugdyti lietuviškąjį meną, toli nuo Lietuvos ir daugumai iš Jūsų Lietuvos net nemačiusiom. Didelė padėka visiems padėjusiems koncertą surengti: gerb. Kun. P. Azubaliui, L. Kat. M. Dr-jos Toronto sk. pirmininkei p. Jonaitienei, Dr. A. P. plauskui, spaudai: „Draugai“, „Naujienoms“, „N. Lietuvai“, „T. Žiburiams“, p. N. Gugienei, p. V. Šakaliui, valgykloms už bilietų platinimą: pp. Grigaičių ir Stepačių; bpvusiai Dr. J. Kaškelio ir esamai pp. Šemferių, pp. Priekšaičių ir Bleizgių, šeimoms, kuriose buvo apgyvendintos choristės: pp. Kudrevcevičiams, Bukovskiams, Samulevičiams, Matjošaičiams, Beinoriams, Barnett, Jančiams, Margo, Grinskiams, Baltrams, Bieliauskams, Beinor, Pociams, Kalinauskams, Tamulevičiams, Šakaliams, p. E. Stankuvie-

nei ir p-lei H. Žarskaitei; automobilistams, kurie suteikė pagalbą choristams ir bendrai koncerto reikalams: pp. M. Užemeckui, St. Kuzmickui, P. Seibučiui, J. Samulevičiui, R. Bieliauskui, V. Vnidželiui, St. Marjošaičiui, A. Kudrevcovui, A. Baikauskui, J. Grubevičiui, Polertui ir p. Bukowskai, ir V. Abromavičiams, J. Azubaliui; programų ir gėlių įteikėjom — p. E. Čepienei ir J. Grinskaitei; koncerto rengimo kom-jai: p. O. Kalinauskie-

nei, M. Tamulaitienei, O. Indrelienei, G. Kuzmickienei ir p-lei Abromaitytei; vaišių reng. koncerto reikalams: pp. M. Užemeckui, St. Kuzmickui, P. Seibučiui, J. Samulevičiui, R. Bieliauskui, V. Vnidželiui, St. Marjošaičiui, A. Kudrevcovui, A. Baikauskui, J. Grubevičiui, Polertui ir p. Bukowskai, ir V. Abromavičiams, J. Azubaliui; programų ir gėlių įteikėjom — p. E. Čepienei ir J. Grinskaitei; koncerto rengimo kom-jai: p. O. Kalinauskie-

vo prietelę, sunkion padėtin pa tekę ir su tais, kurie pasitiki.

PAIEŠKOJIMAI

— Vienuolė Teklė Juodelytė, kilusi iš Anykščių ir 1934 m. iš Lietuvos išvykusi į Prancūziją, ieško savo brolių ir artimųjų. Rašyti: T. Juodelytė, 6954 Mazarin St. Ville Emard, Montreal, P. Q., Canada.

— Ieškau Juozo Eidukaičio su šeima ir Broniaus Sandos ir kitų pažįstamų. Prašau atsiliiepti kaimynus šiuo adresu: Stasys Pranskevičius, Dry Cleaners, Nipawin, Sask.

IŠNUOMOJAMAS

5 kambarių butas
su apšildymu ir vandeniu; visi kambariai atskiri; 3 min. nuo tramvajaus. 8461 Reims St. Cremazie Blvd. rajone, (važiujant nuo St. Catharine St. Laurent Blvd. ketvirtas sustojimas už Jeane Talon)

PARDUODAMI TABAKO ŪKIAI

- \$ 3.000 įnešti (cash), 100 akrų, 20 akrų teisė auginti tabaką, 2 kilns, gera greenhouse, kaina — \$ 23.000.
- \$ 3.500 — cash, 80 akrų, 24 — teisė auginti, 3 kilns, dvi daržinės, naujas greenhouse, se, traktorius, kaina — \$ 25.00.
- \$ 4.000 — cash, 100 akrų, 25 akrų teisė, 5 kilns, kaina — \$ 36.00.
- \$ 4.500 — cash, 100 akrų, 23 — teisė, 4 kilns, naujas greenhouse, dvi „barnes“, su traktorium, kaina — \$ 32.000.
- \$ 5.000 — cash, 100 akrų, 30 — teisė, 4 kilns, didelė barn ir greenhouse, su traktorium, kaina — \$ 34.000.
- \$ 6.000 — cash, 100 akrų, 32 — teisė, 4 kilns, dviguba daržinė, greenhouse, kaina — \$ 37.000.
- \$ 8.000 — cash, 110 akrų, 39 — teisė, 6 kilns, dvi daržinės, 140 pėdų greenhouse, didelis mūro namas, kaina — \$ 45.000.
- \$ 10.000 — cashe 125 akrų, 41½ — teisė, 6 kilns, dvi daržinės, 150 pėdų greenhouse, kaina — \$ 48.000.

Visi tie ūkiai yra pilnai įrengti, gerai namais, ir dviem tabako, darbams tinka arkliais. Likusių sumų mokėjimas yra iš ¼ tabako derliaus. Mano sąrašas yra dar ir kitų ūkių.

CHARLES POCIUS — Insurance Agency and REAL ESTATE BROKER. TILSONBURG, Ont. Tel. 829 J.

DĖMESIO HAMILTONO IR APYLINKĖS LIETUVIAI,

Pigiusias ir ekonomiškiausias automobilis Kanados rinkoje yra —

CHEVROLET

Žiemos sezonui artinantis, mašinos PAPIGINTOM KAINOM.

Dodelis pasirinkimas VARTOTŲ MAŠINŲ

1946 — 1950 m. m. įvairūs modeliai.

Tuoj pat galima gauti 1950 m. NAUJŲ MAŠINŲ

įmokant trečdalį, lengvos išsimokėjimo sąlygos.

Taip parduodami įvairūs na ugi ir vartoti

SUNKVEŽIMIAI

Priimami užsakymai 1950 m. CHEVROLET- OLDSMOBILE mašinom.

Kreiptis asmeniškai arba paštu.

L. MACKEVIČIUS.
256 WEST AVE. N.
HAMILTON, Ont.

LIETUVIAI

Kas norite pasidaryti lengvesnį gyvenimą ir užsitikrinti r ytojų,

PIRKITE TABAKO ŪKIUS.

Turime didelį pasirinkimą, įvairaus dydžio, įvairių kainų ūkių.

Taip pat **TURIME PARDUOTI GAZOLINO STOČIŲ, KRAUTUVIŲ, NAMŲ IR T. T.**

Ūkių pirkimo sąlygos:

įmokama suma suling susita rimo, išmokėjimas — ¼ nuo metinių tabako pajamų.

J. W. Kociuk,

Real Estate Broker. Delhi, Ont.

Platesnių žinių duoda, V. Treigis, R. R. 1 Simcoe, Ont. Tel.: 9 ring 2 Delhi, Ont.

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ZUKAS ANTANAS
1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 2050, priima patarėjams įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už patarėjus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6.30 val

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ
siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.
DIDELIS PASIRINKIMAS geriausių angliškių medžiagų. Darbas atliekamas SĄŽININGAI IR GRAŽIAI.
Adresas: 202 St. Clarens Ave., Toronto.
Telefonas: ME 8522.

JUNA Valet Service

SAV. A. JURGUTIS ir P. NARBUTAS.
Valome, taisome ir dažome vyriškus ir moteriškus rūbus. Be to, valome vestuvines suknišas, langu užuolaidas (lengvas ir sunkias). Paimam iš namų ir pristatome atgal. Darbas atliekamas sąžiningai.
210 Dorchester St. W., Montreal. Tel. LA 2958.

CAPITOL FURNITURE CO.,

391 St. Catharine St. W. Montreal.
Penki aukštai baldų ir elektrinių reikmenų.
Visi jūsų namų reikmenys.
Lengvos mokėjimo sąlygos — žemiausios kainos. Mūsų prekybos vedėjas Mr. J. J. Russell kalba lietuviškai ir yra krautuvėje kasdien.
TEL. LA 8621.

MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJA

ASTRAUSKIENĖ ANASTAZIJA.

Siuvu sukneles, kostiumus ir paltus.

47 Galley Av. Toronto. Tel. LA 6338

PONIŲ IR PANELIŲ DĖMESIUI!

Taisau mašina „Nylon“ ir visokių rūšių moteriškų šilkininių kojinių nubėgusias akis. Pataisymai be jokių žymių.

PIGIOS KAINOS: tik 10 centų už vieną akių nubėgimą. Galima siųsti ir paštu.

VALĖ IVANAUSKIENĖ

854 Allard Ave Verdun, Montreal, P. Q. Tel. HE 7596

KRIMINALINĖ AR CIVILINĖ BYLA?

MES SUTEIKAME JUMS

TEISINĖ - KALBINĖ PAGALBA

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; su darome darbo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, par duodant; atstovaujame įmonėse, įstaigose; telkame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lietuvių interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada. Tel. PL 4880

DĖMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!

Eksptas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

Lietuviška krautuvė

„Richard's Meat Market

SAV. POVILAS PETRONIS.

Lietuviškos gamybos dešros, įvairių rūšių mėsos, daržovės, groseterija.

5898 Verdun Ave., Verdun

TR 0281

A. BERESNEVIČIUS

Priimu vyrų bei moterų rūbų užsakymus iš savo ir klientų medžiagų.

Kainos visiems prieinamos. Klientai priimami po 5 val. v.

4298 St. Lawrence Blvd.

Tel. HA 6305.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 FRONTENAC, MONTREAL

TEL. FA 0209

TEL. FI. 2682

Marche BOULEVARD Market

SAV. PAUL GUDAS,

MĖSA, ALUS, GROSETERIJA, DARŽOVES.

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

SOTUS ALKANAM PADEK

A/D OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo.

Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos san dėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 14—\$ 5.70	Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95	2 gabalai tualet. muilo
2 sv. rūkytų lašinių	4 sv. rūkytų lašinių	Siuntinys Nr. 21—\$ 6.10
2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. cukraus	2 sv. margarino	2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. marmelado	2 sv. marmelado	2 sv. degintos kavos
1 sv. kiaulienos mėsos	4 sv. degintos kavos	1 sv. šokolado
2 gab. tualet. muilo	4½ sv. cukraus	

14 ozs. kondens. pieno	C. 15sv. kiaulinių taukų
2 gabalai tualetinio muilo	 \$ 7.40
Siuntinys Nr. 23—\$ 7.70	D. 37 sv. kaulinių taukų
5 sv. rūkytų lašinių	 \$ 13.50
5 sv. degintos kavos	Siuntinys Nr. 30
Siuntinys Nr. 24—\$ 11.50	A. 5 sv. deg. kavos \$ 6.40
5 sv. rūkytų lašinių	B. 5 sv. degintos kavos 5 dėžutėse \$ 6.75
3 sv. kiaulinių taukų	C. 4 sv. deg. kavos (į pr. zoną) .. \$ 6.00
2 sv. margarino	Siuntinys Nr. 94
5 sv. degintos kavos	A. 5 sv. šokolado \$ 5.30
2 sv. marmelado	C. 5 sv. kakavos. \$ 4.50
2 sv. sūrio 40% riebi.	I. 5 sv. margarino \$ 3.70
Siuntinys Nr. 25	B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00
E. 10 sv. kiaulinių taukų	 \$ 5.50

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70	Siuntinys Nr. 6
2 sv. kiaulinių taukų	A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60
2 sv. rūkytų lašinių	B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70
2 sv. salami dešros	Siuntinys Nr. 7
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.	A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50
1 dėž. margarino (400 g)	B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90
Siuntinys Nr. 3 —\$ 6.20	Siuntinys Nr. 10—\$ 6.40
4 sv. rūkytų lašinių	2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų	2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino	2 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos	2 sv. degintos kavos
Siuntinys Nr. 5 —\$ 5.20	1 sv. šokolado
2 sv. rūkytų lašinių	Siuntinys Nr. 12—\$ 5.90
2 sv. marmelado	2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. degintos kavos	2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus	3 sv. degintos kavos
1 sv. margarino	2 sv. cukraus

MONTREAL

VISŲ MONTREALIO LIETUVIŲ DĖMESIUI.

Beveik metus laiko užtrukęs Montrealio lietuvių namų statybos organizavimo reikšmės eina prie galo. Tik dar truputį pastangų, tikro patriotiško reikalo supratimo, ir tikslas bus atsiektas.

Tuo reikalu lapkričio mėn. 17 d. susirinkę visų didžiųjų organizacijų atstovai — L. Balzars (KLS Montrealio sk.), Tėvas J. Kubilius (Aušros Vartų parapijos klebonas), G. Rukšėnas (KLCT ir „NL“), K. Toliušis (Montrealio ateitininkų), J. Stanulis (Montrealio L. Darbininkų D-jos), J. Nevardauskas (Rašytojų d-jos), Vyt. Česna (Studentų Sąjūdo), ir trys Namų Statymo Komiteto atstovai — J. Leknickas, A. Ališauskas ir J. Parojus, — nutarė lapkričio 26 d. šaukti visuotinį lietuvių susirinkimą.

Susirinkimas įvyks lapkričio 26 d. tuoj po pamaldų Aušros Vartų Parapijos salėje. Platus pranešimų padarys visiems lietuviams gerai pažįstamas, daug pastangų tam reikalui padėjęs J. Leknickas. Tech. niškais klausimais kalbės namų projektą paruošęs inž. Antanas Kizys.

Lai neliūka nė vieno geros valios lietuvių, nenūvykusio į taip visiems svarbų susirinkimą. Montrealio Lietuvių Namai — Tautos Namai — visų mūsų namai. Čia kiekvienas ras tai, ko jie norės: — motinos galės palikti savo vaikučius numatomame steigti vaikų darželyje, jaunimas — mokyklą, biblioteką, žaidimų, šokių salę. Čia kiekvienas tautietis jausis savo paties namuose. Statykime juos tokiu užsidegimu ir meile, kaip dar Nepriklausomoje Lietuvoje Tautos šventovę — Prisikėlimo bažnyčią.

Lai neliūka nė vieno šį sekmadienį namuose, nenūvykusio tenai, kur kiekvieno nuomonė bus labai svarbi ir lai neliūka nė vieno, nepridėjusio savo plytos prie Montrealio Lietuvių Namų statymo.

Šio gražaus sumanymo iniciatoriai yra beveik visi senieji lietuviai: L. Gudas, J. Kuprevičius, A. Matulis, K. Radzevičius, Kl. Rokas, J. Leknickas, p. Ališauskas, J. Vilimas, I. Salala, J. Patapas, J. Baltašis, J. Kanapeckas, K. Kazuškauskas, P. Palubinskas, p. Valinta ir kiti. Didelė jiems garbė. Jų sumanymas tikrai vertas didžiausio dėmesio visų montrealiečių ir visų Kanados lietuvių. Jų sumanymo, iniciatyvos dėka lietuvių sukurta visoje Kanadoje ir pradeda kurti lietuvių namus — lietuvių kultūros židinius.

AKADEMINIO SAMBŪRIO NARIAMS

Lapkričio 24 d. 8 val. v. punktualiai, Skautų būkle, 3703 De Bullion St., (prie Pine Ave,

ISNUOMOJAMAS

vienai arba dviem moterims — mergaitėms, kambarys su teise naudotis virtuve. Teirautis tel. HE 0473.

ISNUOMOJAMAS

kambarys dviem arba vienam asmeniui naujųjų ateivių šeimoje, su teise naudotis virtuve ir kitais patogumais. Teirautis: 1269 Osborne Ave, Verdun, kasdien po 6 val. vakaro.

PARDUODAMI NAMAI

Gera proga lietuviams įsigyti didelius gerame stovy namus: 9009 Detek St., Tetrautville, Montreal 5. Namų dydis: 26X46, trims šeimoms; apačioje 7 ruimai, viršuje po 4 ruimus; nuomos gaunama 100 dol. per mėn.; šalia du lotai pilnai apmokėti. Kaina: \$ 12.500,—. Plačią informaciją teikia F. D., ... 2527 Blwrd Bernard...

PARDUODAMAS

namas už \$ 3.600.— arti prie upės, netoli nuo mokyklų, pusė valandos nuo miesto centro. Kreiptis 7 val. vakaro. TEL. HO 4290

Padėkos vakaro prasmė

Kanados lietuvių tarpe jau iš seniau yra gražus paprotys įvairiomis progomis ruošti pagerbimo vakarienes savo artimiesiems bei lietuviškai visuomeninei vienaip ar kitaip pasidariusiems asmenims. Ypačiai skaitlingi ir gražūs pagerbimai yra suruošiami visuomenės darbuotojams. Į tokius parengimus susirenka visi tautiečiai be politinių ir grupinių skirtumų. Svarbu yra pagerbti asmuo, kurio garbei paruošimas rengiamas. Kaip pavyzdį galima prisiminti parengimus visuomenininkų pp. Juškevičių ir p. Arlauskaitės garbei.

Bet kiek yra tokių nusipelnusių asmenų ypač mūsų naujųjų ateivių atžvilgiu! Vieni jų už savo sunkiai uždirbtus dolerius siuntė siuntinius esant jiems dar Europoje — tremty, kiti padėjo atvykti į šį kraštą, tretį atskubėjo į pagalbą, žengiant pirmuosius žingsnius Kanadoje. Jie tai darė ne dėl reklamų, bet iš tikrai nuoširdios lietuviškos širdies, norėdami padėti savo broliams, esantiems varge. Naujieji Kanados ateiviai — lietuviai to niekad neužmirš. Jų nevienas jau seniai sieloja, kaip savo dėkingumą savo geradariams išreikšti.

Turimi ištekliai neleidžia surengti iškilmingų pokylių su sidabro ir kristalo dovanoms, nes neretas jų dar ir šiandien tebešioja iš UNRR'OS ar BALF'o gautus paltus. Juk naujame krašte gyvenimą reikia pradėti iš naujo, o kiekvieno darbo pradžia sunki.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Montrealio apylinkės L. O. Komitetas, puikiai suprasdamas tų savo tautiečių padėtį, nori ateiti jiems į pagalbą. Tam tikslui gruodžio 2 d. Aušros Vartų parapijos salėje — 377 Willibord Ave., Verdun, ruošia padėkos vakarą visiems

tiems mūsų tautiečiams mūsų tautiečiams pagerbti, kurie bet kokių būdu yra prisidėję prie naujųjų mūsų ateivių išsikurimo Kanadoje. Šio padėkos vakaro rengėjas yra Apylinkės komitetas, bet kvietėjai į šį vakarą yra visi tie, kurie jaučia pareigą padėkoti už teiktą paramą bei ištįstą brolišką pagalbą ranką.

Rengėjai ši savo pusę yra pasiryžę padaryti viską, kad vakaras visiems suteiktų malonumą ir širdingą unotaišką.

Todėl patartina tiems, kurie nori savo geradarius pakviesti, pakviestims apsirūpinti iš anksto. Nepasitikėkit, kad kvietimą bus galima gauti prie įėjimo. Vakaro dalyvių linksmis „Lituanica“ (brol. Lapinų) orkestras. O kadangi tai yra paskutinis šeštadienis prieš adventą, tai yra ir graži proga jaunimui pasišokti. Be rūpestingai paruoštų užkandžių bus kieti ir minkšti gėrimai ir tt.

Vakaro pradžia 7 val. 30 m. — pabaiga 12 val. Prašoma ne sivelinti.

Kvietimus galima gauti pagal šiuos adresus:

1. „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoj — Ville Lasalle 3a — 4th Ave. Telef. TR 9735.
2. Pas Ireną Lukoševičienę — 6951 Mazarin St., Ville Emard, telef. HE 7877.
3. Pas Juozą Navikėną — 5515 — 13th Ave., Rosemount.
4. Pas Jadvygą Volodkaitę — 6882, Beaulieu St., telef. HE 5958, Ville Emard;
5. Pas J. Pakulį, 1078 — Osborne Ave., Verdune.
6. Pas Angeliką Sungailienę — 3582 Joseph St., Verdun, telef. TR 0870;
7. Pas Kostą Toliušį — 350 — 7 Ave, Ville Lasalle, telef.: HE 2938.

D. L. K. VY TAUTO KLUBAS

kiekvieno šeštadienio vakarą ruošia

ŠOKIUS

puikioje lietuviškoje salėje prie geros muzikos. Maloniai kviečiami visi lietuviai jaukiai ir linksmiai praleisti laiką.

Pradžia 8.30 val. vakaro.

Ižanga 50 centų.

Adresas: 2161 St. Catherine East. Telefonas: CH 0480.

laukio k. ir val., į Kanadą atvykęs po I Pasaul. karo. Velionis paliko žmoną Mariją ir dukrelę Onutę.

Taip gi mirė Magdalena Kriščiūnienė, kilusi iš Šunskų val.; į Kanadą atvykusi po I Pas. karo. Teesie jiems lengvo Kanados žemė.

ATEIVIAMS PADĖTI KOMITETAS

Šiomis dienomis senųjų kanadiečių iniciatyva Montrealy suorganizuotas naujiems ateiviams padėti komitetas, kurio įkūrimą pašventino J. E. Montrealio Arkivyskupas Leger. Komiteto įkūrimo dalyvavo visų Montrealy sekančių tautybių atstovai. Lietuviams atstovavo KLCT pirm. P. Juškevičius.

SPECIALIAI KALĖDOMS IR NAUJIEMS METAMS

Birutė DODONAITĖ - DODON

PUSMETINES ŠUKUOSENAS DARO ŽYMAI

PAPIGINTA KAINA:

Kas kainavo 15 dol. — dabar tik 12.75.

Kas kainavo 12.50 — dabar tik 9.00.

Kas kainavo 10 dol. — dabar tik 8.00.

O plaukų plovimas — nemokamai.

DARBAS GARANTUOTAS.

Užsakymai kasdien nuo 9 val. r. iki 7 v. v.

2521 Central St., Montreal, Telef.: FI 0208.

Gruodžio mėn. 2 d. Hamiltono Liet. Kat. Mot. gražiai išpuoštoji „Dainavos“ salėje 469 Bay St. N. ruošia

ŠOKIŲ VAKARAS SU PAJVAIRINIMAIS

Gros gera kapela. Bufetas su stipriais ir minkštais gėrimais. Pradžia 8 val.

Hamiltono ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

Pelnas skiriamas sanatorijai gulintiems lietuviams.

H. L. K. M. V-ba.

TORONTO

ANTIBOLŠEVIKINIS MITINGAS

Jungtinis kanadiečių komitetas, atstovaujantis baltgdžius, estus, kazokus, kroatus, latvius, lietuvius, rumunus, slovaksus, ukrainiečius ir vengrus, lapkričio 26 d. 7 val. vak. Toronte, Massey Hall rengia prieš sovietų-rusų imperializmą mitingą, kuriame dviem didesnėm kalbom bus išryškinta bolševizmas kaip rusų imperikalizmo forma ir sovietų - rusų vergų imperijos panaikinimas, suteikiant pavergtoms tautoms laisvę. Po to seks tautų atstovų trumpos kalbos, svečių kalbos ir rezoliucijos. Numatoma, kad mitinge dalyvaus aukšti Kanados vyriausybės asmenys.

Prašoma kuo skaitlingiau dalyvauti, parodyti pasauliui savo nusistatymą.

Apie mitingą Toronto mieste paskleista anglų kalba spausdinti atsišaukimai.

TORONTISKIAI!

Lapkričio 25 d. nuo 4 — 7 val. ir tuo pat laiku gruodžio

2 d. parapijos salėje M. L. Bitas, atstovaujantis baltgdžius, estus, kazokus, kroatus, latvius, lietuvius, rumunus, slovaksus, ukrainiečius ir vengrus, lapkričio 26 d. 7 val. vak. Toronte, Massey Hall rengia prieš sovietų-rusų imperializmą mitingą, kuriame dviem didesnėm kalbom bus išryškinta bolševizmas kaip rusų imperikalizmo forma ir sovietų - rusų vergų imperijos panaikinimas, suteikiant pavergtoms tautoms laisvę. Po to seks tautų atstovų trumpos kalbos, svečių kalbos ir rezoliucijos. Numatoma, kad mitinge dalyvaus aukšti Kanados vyriausybės asmenys.

Savo auka pagelbėk vargšams, tačiam broliui!

LAS VAKARAS — BANKIETAS

Lapkričio 25 d. 7 val. vakaro, 297 College Str. UNH salėje įvyksta Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanados Vietininkijos Valdybos ruošiamas labai puošnus vakaras — bankietas su menine dalimi, gražia muzika, loterija.

Dvi valandas prieš pradedant vakro programą, tai y. 5 val. įvyksta LAS Vyr. Valdybos pirmininko Stepo Vykinti 25 metų visuomeninio ir žurnalistinio darbo iškilmingas paminėjimas ir aptariami kiti aktualūs organizaciniai reikalai. Visi LAS Toronto Sky

LAS Toronto Skyr. Valdyba.

Pranešimai

LVLS CK pavedus, maloniai prašau visus Kanadoje apsigyvenusius Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos narius bei organizacijos dalyvius, o taipgi prijaunčius bei norinčius būti šios organizacijos nariais, skubiai prisiųsti savo adresus šiuo adresu: Juozas Juodviršis, P. O. Box 6034,

DAR NEVELU

Kasmet prieš šventes būna labai apkrautas visoks transportas ir dėl tos priežasties siuntinių pristatymas keliomis dienomis būna lėtesnis. Tad, kad to neatsitiktų, dabar yra pats laikas užsakyti kalėdinius mais to siuntinius. Mūsų siuntiniai

yra pristatomi iš Europoje esančių sandėlių, kas duoda gtimybę greitai išpildyti gausiam užsakymams. Siuntinius prašome pasirinkti iš šiame laikrašty talpinamo mūsų Bendrovės AID OVERSEAS, Inc., 2244 W. 23 Pl., Chicago 8, Ill. skelbimo.

Ta pačia proga pranešame, kad mūsų visi siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimų (pilnas draudimas), — dėl to prašome drąsiai naudotis mūsų patarnavimais.

Siųskime reikalingiems mais tą — geriau pažiam siųsti, nei būti laukiančiu atsiunčiant.

Aid Overseas, Inc. 2244 W. 23 Pl., Chicago 8, Ill.

ir kiti Montrealio unijos pareigūnai; taip pat dalyvavo atstovas iš unijos centro vadovybės — Amerikoje.

Montrealio unijos valdytojas — Reiff, gana išsamiai nurodė visus vartotus susitarimų būdus, ir jei nepasiseks išlyginti bent 10 centų už valandą pakėlimo, žadėjo darbininkams leisti susirinkti streikmitingui.

Šio mėn. 15 d. šios unijos 242 lokalas, (kuriam priklausė lietuvių, lenkai, ukrainai ir kitos mažumos) turėjo savo narių susirinkimą, kuriame per rinko valdomuosius organus. Iš lietuvių išrinkti šie asmenys: Lokalo p-ku J. Telenis, sekretorium J. Petrauskas, ir nariais J. Russel, Pr. Paukštaitis, J. Vilkelis, Iz. Kriščiokaitis ir Kaz. Gudžiūnas, atstovais prie unijos (Joint Board) J. Telenis ir J. Vilkelis.

DLK VYTAUTO KLUBO SUSIRINKIMAS.

Lapkričio 19 d. įvyko dideliu susidomėjimu lauktasis DLK Vytauto klubo šerinkinų susirinkimas, sulaukęs per 200 narių.

Bėne svarbiausias dienotvarkės punktas buvo ateinančių metų Valdybos ir Board Direktorių nominacija. Į pirmininkus buvo pasiūlyti net aštuoni kandidatai su senuoju pirmininku Domininku Norkeliūnu prysakyje. Tačiau, matydami kandidatuojančią D. Norkeliūną, Valdybos rinkimai paskirti gruodžio 10 d.

„ČIURLIONIO“ ANSAMBLIO KONCERTAS

įvyksta gruodžio 2 d., šešta dienį, 8.15 val. didžiausioje Toronto salėje MASSEY HALL (Shuter g., iš Joun, prie Queen).

NAUJA PROGRAMA.

Kviečiami Toronto ir apylinkių lietuviai atsilankyti su savo artimaisiais kanadiečiais. Bilietai po 1 — 1,5 — 2 dol. parduodami visuose Toronto lietuvių restoranuose, o Massey Hall kasoje nuo 30 d. lapkr. 10 — 5 val. P. M. Hamiltone pas Mr. Vyšniauską, 36 Emerald Nord., Tel. 83663. ir pas Mr. Gumbelvičių 51 Robinson 3-6594. Prašoma bilietus įsigyti iš anksto. Po koncerto bus čiurlioniečių priėmimas — vakariėnė 384 Young Str. Charles restorane, su minkštais ir kietais gėrimais. Vakariėnei užsirašoma „Baltic“ restorane 870 Dundas, PL 7060. Vietos ribotos.

„Verslo“ Valdyba.